

Paralelné programovanie

Návrh paralelných algoritmov

---

doc. Ing. Michal Čerňanský, PhD.
FIIT STU Bratislava

Prehľad tém

- Úvod do paralelných algoritmov
  - Úlohy a dekompozícia
  - Procesy a mapovanie
  - Procesy vs. procesory
- Techniky dekompozície
  - Rekurzívna dekompozícia
  - Dátová dekompozícia
  - Exploratívna dekompozícia
  - Hybridná dekompozícia
- Vlastnosti úloh a interakcie medzi úlohami
  - Generovanie úloh, zrnitosť a kontext
  - Vlastnosti interakcie medzi úlohami

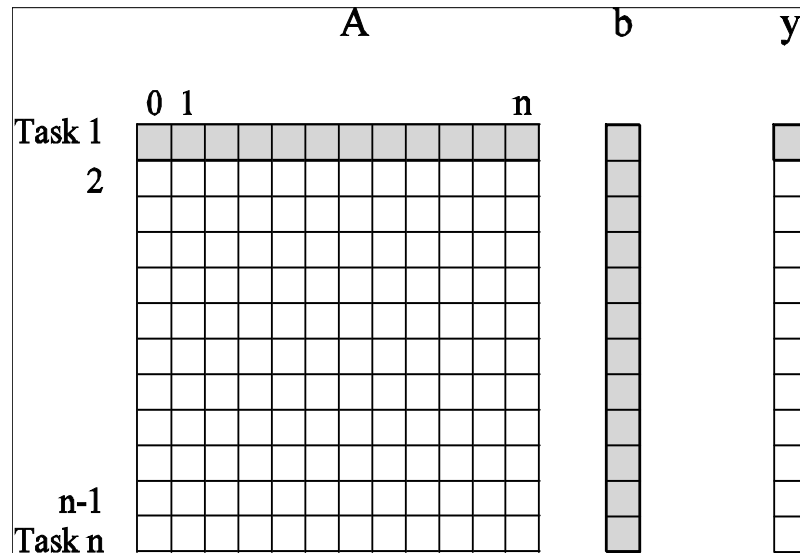
Prehľad tém

- Mapovanie a techniky vyrovnávania záťaže
  - Statické a dynamické mapovanie
- Metódy na minimalizáciu réžie spojenej s interakciou
  - Maximalizácia dátovej lokálnosti
  - Minimalizácia obsadzovania a úzkych hrdiel
  - Prekrývanie komunikácie a výpočtov
  - Skupinová vs. bod-bod komunikácia
- Návrhové modely pre paralelné architektúry
  - Dátovo-paralelné, bazén úloh, graf úloh, nadriadený-podriadený, prúdová linka a hybridné modely

Úvod: dekompozícia, úlohy a grafy závislosti

- Prvý krok - dekomponovať problém na úlohy vykonateľné súbežne
- Viaceré možnosti dekompozície
- Úlohy rovnakej, rôznej a tiež nekončiacej veľkosti
- Dekompozícia môže byť znázornená formou orientovaného grafu s uzlami reprezentujúcimi úlohy a hranami znázorňujúcimi závislosť jednej úlohy od inej – graf závislosti

Príklad: násobenie matice s vektorom

- Výpočet každého prvku výstupného vektora y je nezávislé na iných prvkoch – možnosť dekomponovať násobenie na n nezávislých úloh.
- Úlohy zdieľajú pole b , ale žiadne závislosti medzi úlohami, veľkosť úloh je rovnaká.

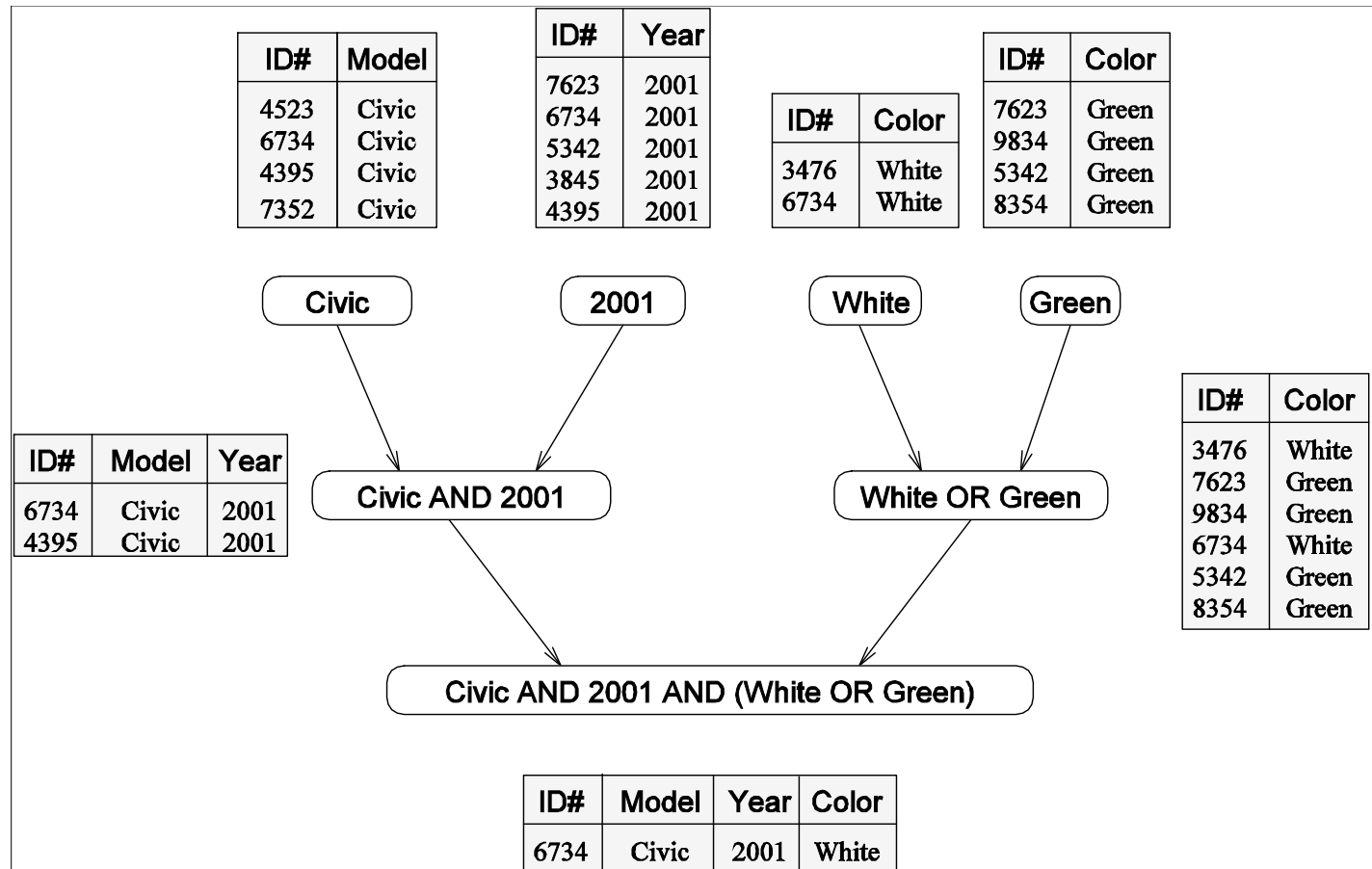
Príklad: Spracovanie DB požiadavky

Požiadavka: MODEL = ``CIVIC" AND YEAR = 2001 AND
(COLOR = ``GREEN" OR COLOR = ``WHITE)

ID#	Model	Year	Color	Dealer	Price
4523	Civic	2002	Blue	MN	\$18,000
3476	Corolla	1999	White	IL	\$15,000
7623	Camry	2001	Green	NY	\$21,000
9834	Prius	2001	Green	CA	\$18,000
6734	Civic	2001	White	OR	\$17,000
5342	Altima	2001	Green	FL	\$19,000
3845	Maxima	2001	Blue	NY	\$22,000
8354	Accord	2000	Green	VT	\$18,000
4395	Civic	2001	Red	CA	\$17,000
7352	Civic	2002	Red	WA	\$18,000

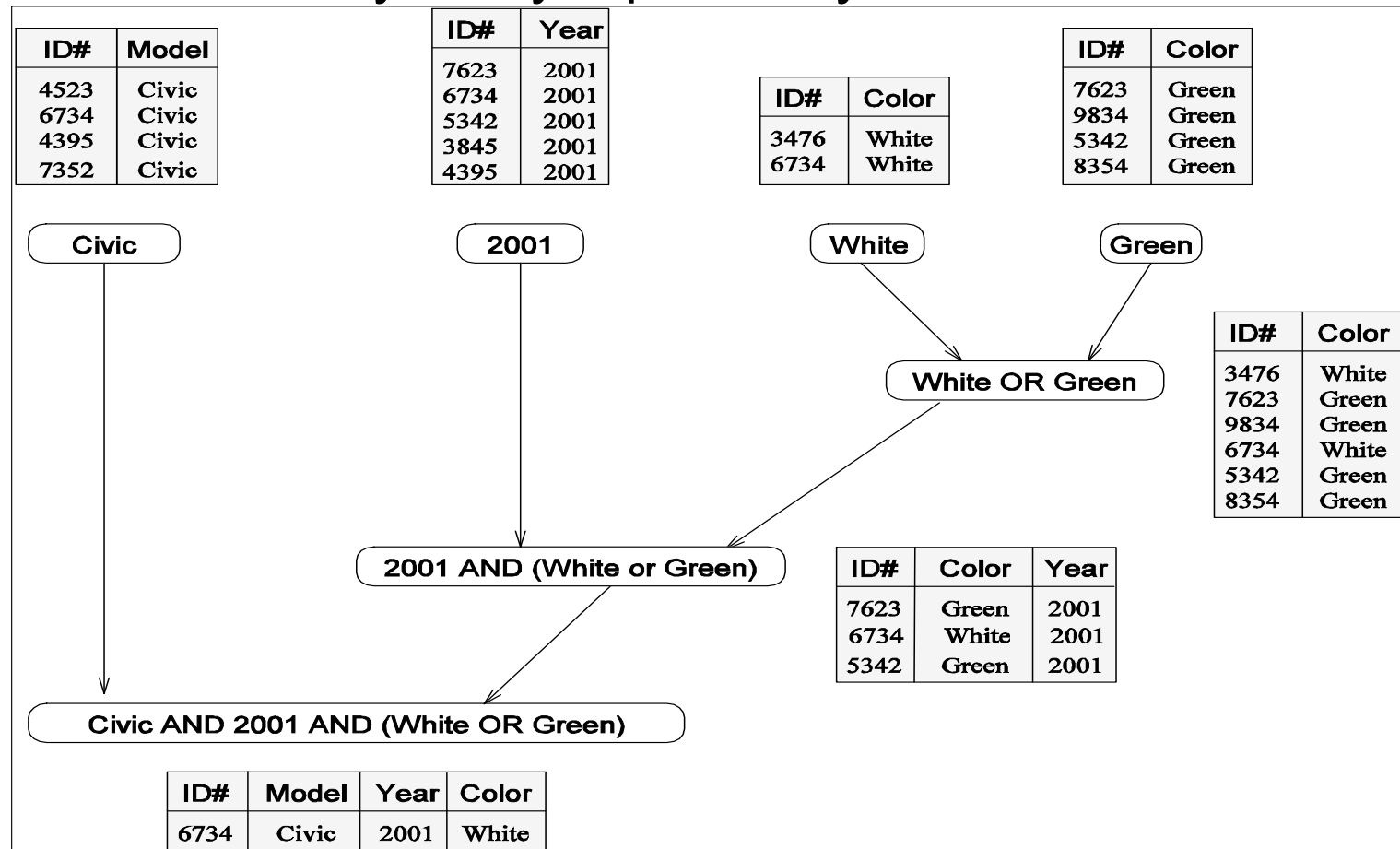
Príklad: Spracovanie DB požiadavky

- Spracovanie požiadavky môže byť rozdelené do viacerých úloh. Hrany v grafe znázorňujú závislosť medzi úlohami

Príklad: Spracovanie DB požiadavky

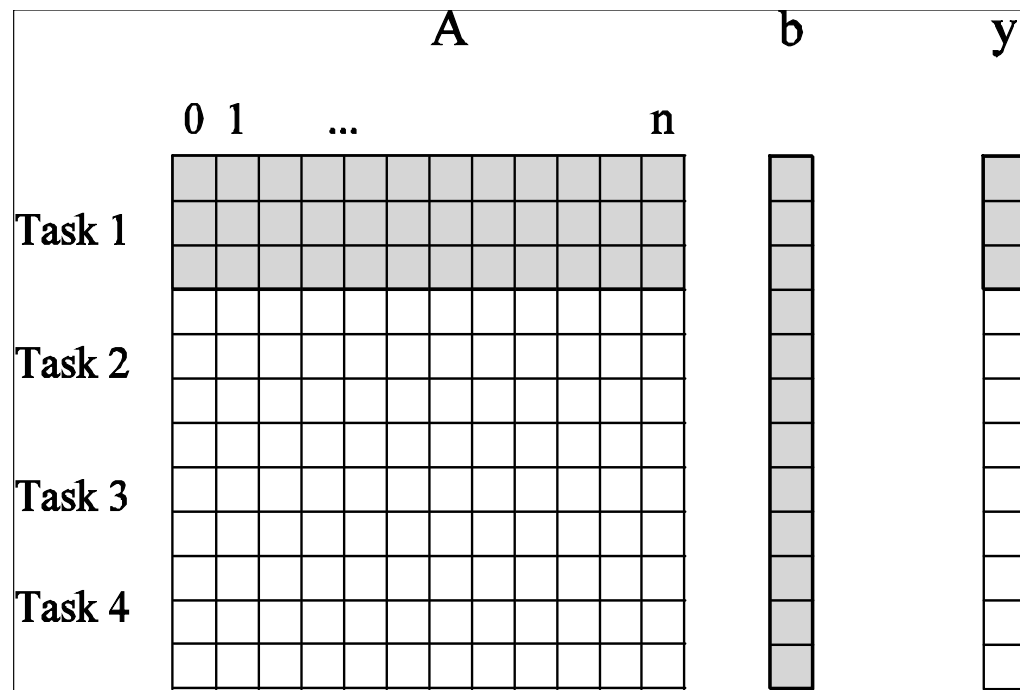
- Iná dekompozícia úlohy. Rôzne dekompozície môžu viesť k rôzne výkonným paralelným riešeniam

Zrnitosť dekompozície na úlohy

- Počet úloh, na ktoré je problém dekomponovaný určuje zrornosť (Granularity) riešenia
- Veľa úloh – jemná zrornosť (Fine-grained)
- Hrubozrnné (Coarse-grained) rozdelenie násobenia

Stupeň súbežnosti (Concurrency)

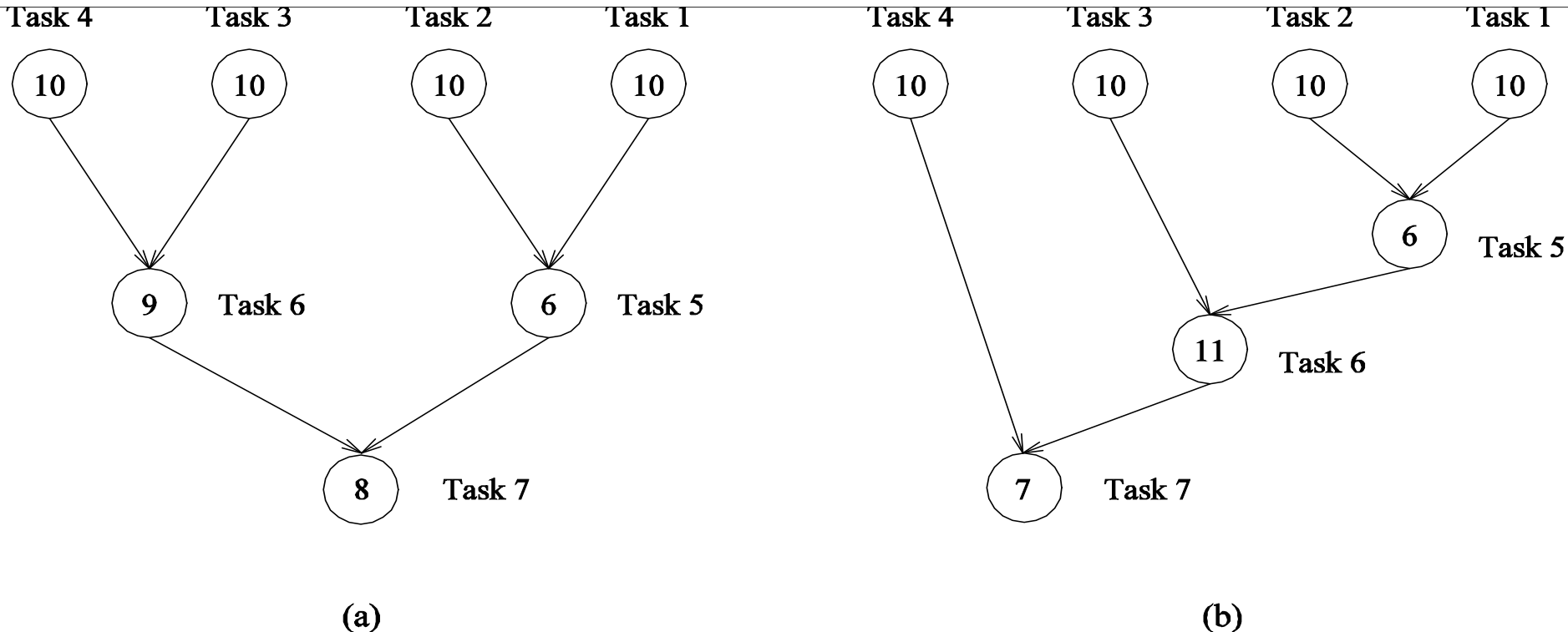
- Počet naraz vykonateľných úloh – stupeň súbežnosti
- Počet naraz vykonateľných úloh sa v priebehu programu mení
- Maximálny stupeň súbežnosti – max. počet úloh, kt. sú naraz vykonateľné v ľubovoľnom čase počas behu programu
- Priemerný stupeň súbežnosti – zohľadnenie času, priemerný počet naraz vykonateľných úloh
- Stupeň súbežnosti rastie so zmenšujúcou sa zrnitosťou

Dĺžka kritickej cesty

- Cesta po orientovaných hranách v grafe závislosti reprezentuje postupnosť úloh, ktoré musia byť vykonané jedna po druhej v danom poradí
- Najdlhšia taká cesta určuje najkratší možný čas vykonania paralelného programu
- Dĺžka najdlhšej cesty v grafe závislosti sa volá dĺžka kritickej cesty

Dĺžka kritickej cesty

- Grafy závislosti pre dve dekompozície DB dopytu.
  - Dĺžka kritickej cesty
  - Najkratší čas paralelného vykonania
  - Maximálny stupeň súbežnosti

Limitácie paralelného spracovania

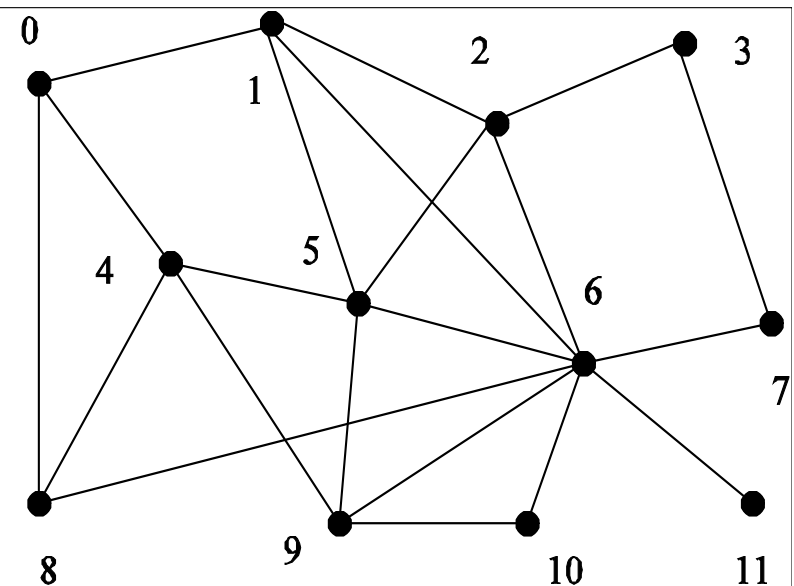
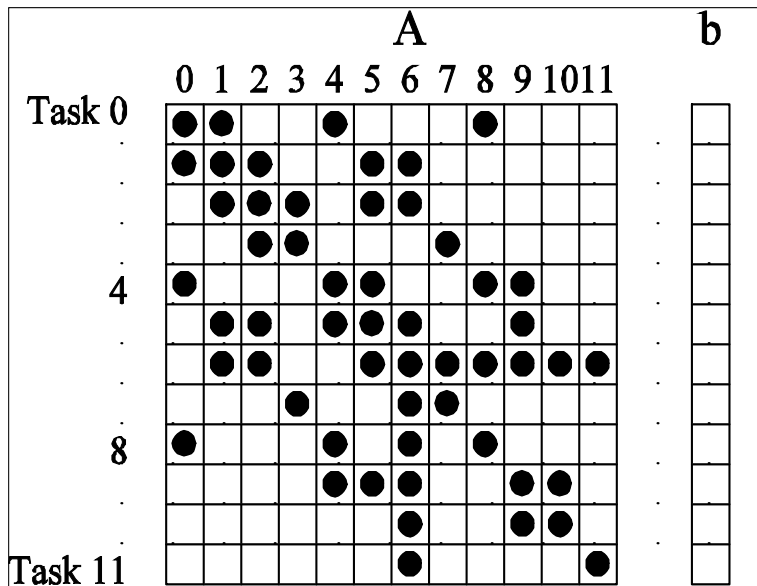
- Čas paralelného spracovania nemôže byť ľubovoľne zmenšovaný zjemňovaním zrnitosti dekompozície
- Ohraničenie granularity, napr. násobenie matice a vektora – max. n^2 súbežných úloh
- Súbežné úlohy tiež môžu vyžadovať vzájomnú výmenu údajov, výsledkom je komunikačná réžia
- Rovnováha medzi stupňom zrnitosti dekompozície a k tomu prislúchajúcou réžiou často určuje výkonnostné ohraničenie

Graf interakcie medzi úlohami

- Dekomponované úlohy si zvyčajne potrebujú vymieňať údaje
- Triviálne násobenie matice s vektorom – ak vektor **b** nie je replikovaný, je potrebné komunikovať prvky vektora
- Graf úloh (uzly) a ich interakcií-výmeny údajov (hrany) sa nazýva graf interakcie medzi úlohami (Task Interaction Graph)
- Graf interakcie – dátová závislosť
- Graf závislosti – riadiaca závislosť

Príklad: graf interakcie medzi úlohami

- Násobenie riedkej matice **A** s vektorom **b**
  - Násobenie každého riadku samostatná úloha
  - Iba nenulové prvky matice **A** sa zúčastňujú výpočtu
  - Ak aj vektor **b** je rozdelený medzi úlohy

Graf interakcie, zrnitosť a komunikácia

- Jemnejšia zrnitosť – vyššia réžia
- Násobenie riedkej matice s vektorom
  - Jedna jednotka času „stratená“ spracovaním interakcie
  - Jedna jednotka času „stratená“ výpočtom
  - Uzol 0 – samostatná úloha, 1 jednotka výpočet a 3 jednotky komunikácia
  - Uzly 0,4 a 5 jedna úloha – 3 jednotky výpočet a 4 jednotky komunikácia – lepší pomer výpočtu ku komunikácií

Procesy a mapovanie úloh na procesy

- Vo všeobecnosti počet úloh je vyšší ako počet výpočtových spracovateľských elementov – procesov
- Paralelný algoritmus musí riešiť mapovanie úloh na procesy
- Procesy vs. procesory
  - Zvyčajne nie je možné priame mapovanie úloh na procesory
  - Úlohy na procesy a OS mapuje procesy na procesory
  - Proces – voľné pomenovanie súboru úloh a k nim prislúchajúcich údajov

Procesy a mapovanie úloh na procesy

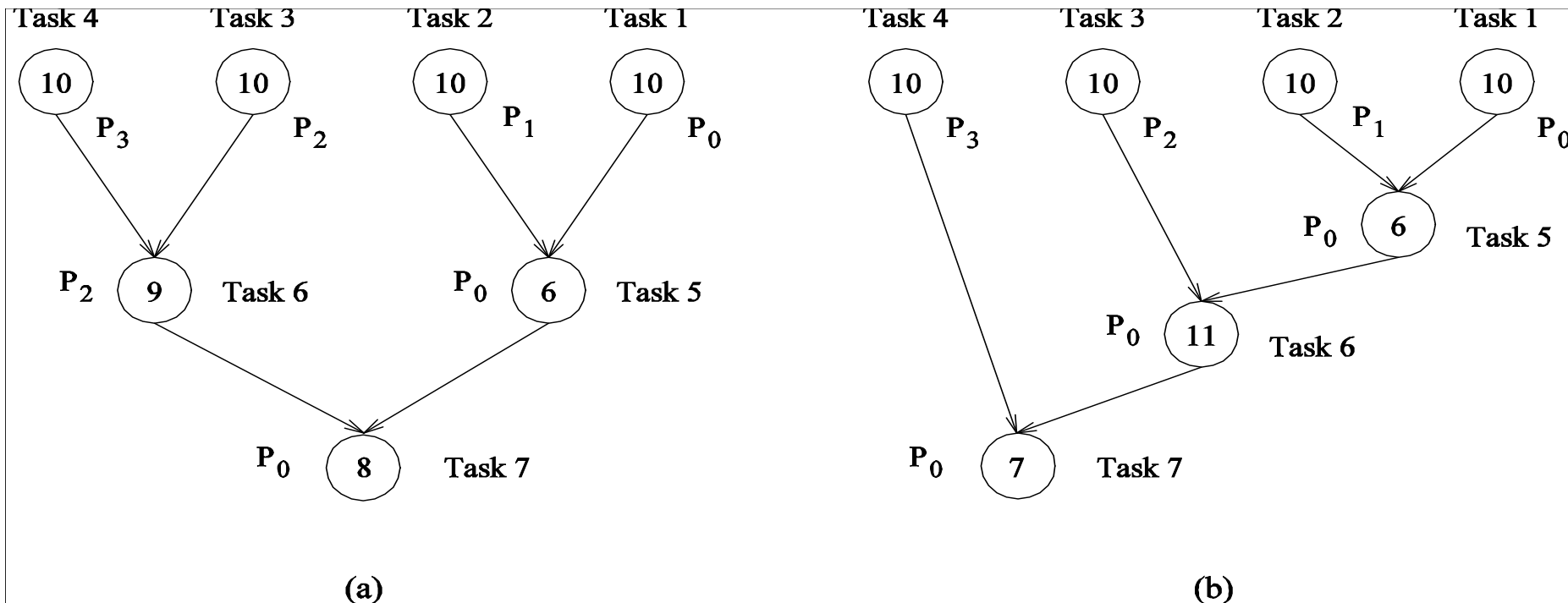
- Vhodné mapovanie úloh na procesy – kritické pre výkon paralelného algoritmu
- Mapovanie je určené grafom závislosti aj grafom interakcie
- Grafy závislosti môžu pomôcť pri rovnomernom rozložení práce medzi procesy v každom čase (minimálne čakanie a optimálne zaťaženie)
- Grafy interakcie môžu pomôcť pri minimalizácii interakcií medzi procesmi (minimálna komunikácia)

Procesy a mapovanie úloh na procesy

- Vhodné mapovanie musí minimalizovať čas paralelného vykonania programu:
  - Mapovanie nezávislých úloh na rôzne procesy
  - Priradenie úloh na kritickej ceste procesom hneď ako je to možné
  - Minimalizácia interakcie medzi procesmi mapovaním úloh s hustou komunikáciou na rovnaký proces
- Často protichodné ciele, napr. všetky úlohy na jediný proces zredukuje interakciu, ale žiadne zrýchlenie sa nedosiahne

Procesy a mapovanie - príklad

- Mapovanie úloh spracovania DB dopytu na procesy (žiadne dve úlohy na jednej úrovni nie sú spracované v rovnakom procese)

Techniky dekompozície

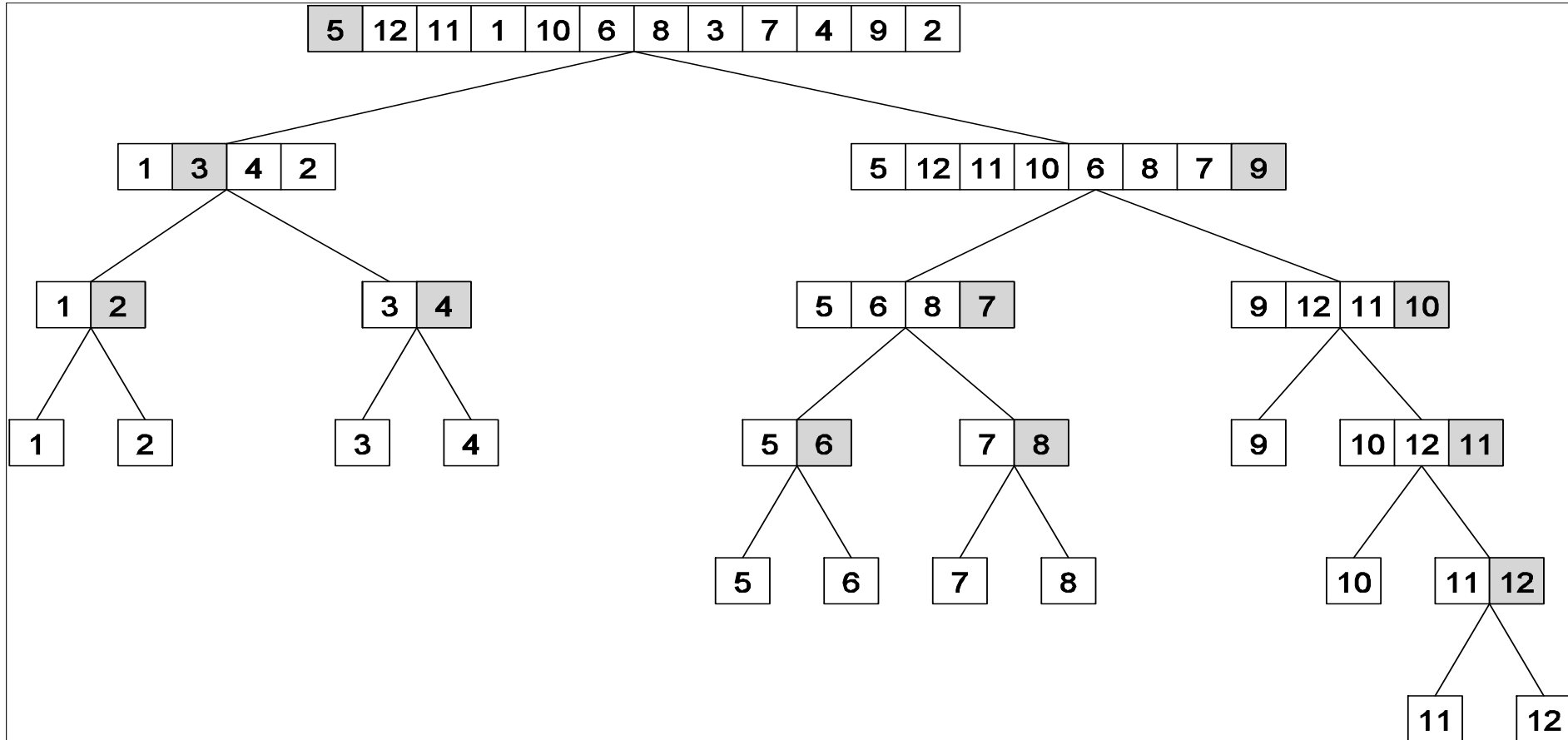
- Ako teda dekomponovať úlohu na podúlohy?
- Bežné techniky použiteľné na širokú triedu problémov
- Rekurzívna dekompozícia
- Dátová dekompozícia
- Exploratívna dekompozícia
- Špekulatívna dekompozícia

Rekurzívna dekompozícia - príklad

- Vo všeobecnosti vhodné pre problémy riešené stratégiou „rozdeľuj a panuj“.
- Problém je najskôr dekomponovaný na množinu podproblémov.
- Podproblémy sú potom rekurzívne dekomponované až kým nie je dosiahnutá požadovaná zrnitosť.

Rekurzívna dekompozícia - príklad

- Klasický „rozdeľuj a panuj“ problém - quicksort

Rekurzívna dekompozícia - príklad

- Hľadanie minima v zozname prvkov
- Riešenie stratégiou „rozdeľuj a panuj“
- Jednoduché sekvenčné riešenie:

procedure SERIAL_MIN (A, n)

begin

$min = A[0];$

for $i := 1$ **to** $n - 1$ **do**

if ($A[i] < min$) $min := A[i];$

endfor;

return min ;

end SERIAL_MIN

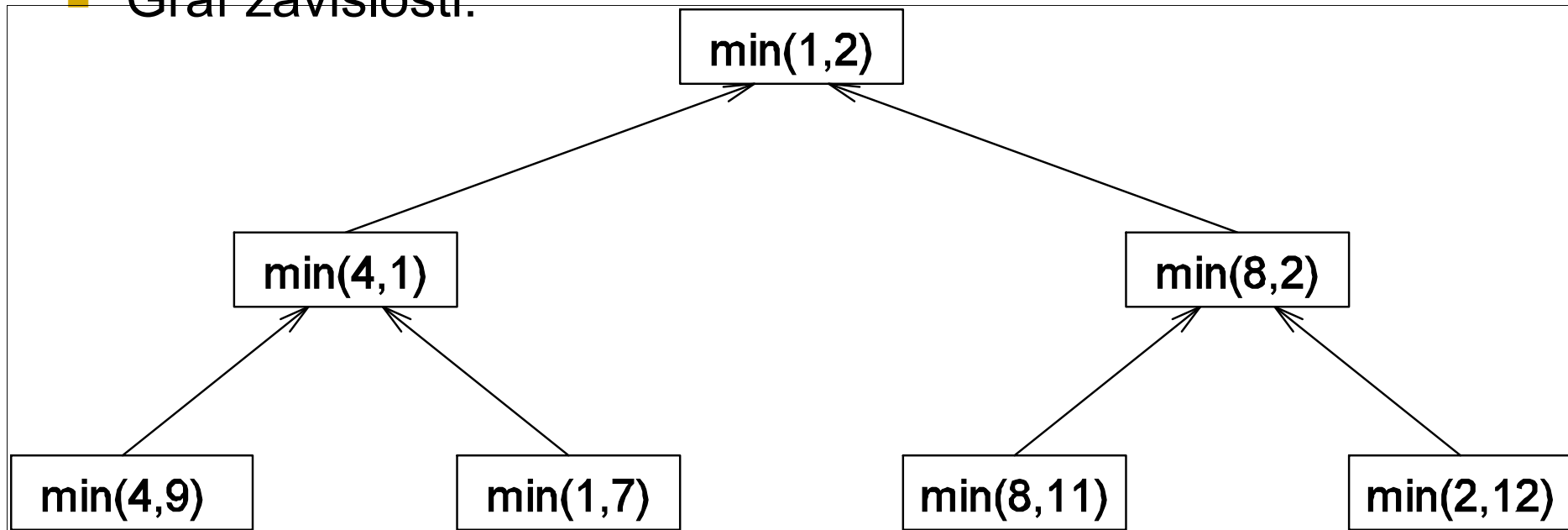

Rekurzívna dekompozícia - príklad

```
procedure RECURSIVE_MIN (A, n)  
begin  
  if ( n = 1 ) then min := A [0] ;  
  else  
    lmin := RECURSIVE_MIN ( A, n/2 );  
    rmin := RECURSIVE_MIN ( &(A[n/2]), n - n/2 );  
    if (lmin < rmin) then min := lmin;  
    else min := rmin;  
  endif;  
endif;  
  return min;  
end RECURSIVE_MIN
```

Rekurzívna dekompozícia - príklad

- Prirodzené dekomponovanie problému rekurzívnou dekompozíciou
- Pole čísel {4, 9, 1, 7, 8, 11, 2, 12}
- Graf závislosti:

Dátová dekompozícia

- Identifikácia údajov, nad ktorými sa výpočet realizuje.
- Rozdelenie údajov medzi rôzne úlohy.
- Rozdelenie zahŕňa aj dekompozíciu problému
- Možnosť rozdeliť údaje rôznymi spôsobmi – kritické vzhľadom na výkonnosť paralelného algoritmu

Dátová dekompozícia – podľa výstupných údajov

- Často každý prvok výstupných údajov môže byť vypočítaný nezávisle na ostatných (jednoducho ako funkcia vstupov)
- Rozdelenie výstupu medzi úlohy prirodzene dekomponuje problém.

Dekompozícia podľa výstupných údajov - príklad

- Násobenie dvoch $n \times n$ matíc A a B do výslednej matice C – rozdelenie do štyroch úloh:

$$\begin{pmatrix} A_{1,1} & A_{1,2} \\ A_{2,1} & A_{2,2} \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} B_{1,1} & B_{1,2} \\ B_{2,1} & B_{2,2} \end{pmatrix} \rightarrow \begin{pmatrix} C_{1,1} & C_{1,2} \\ C_{2,1} & C_{2,2} \end{pmatrix}$$

Task 1: $C_{1,1} = A_{1,1}B_{1,1} + A_{1,2}B_{2,1}$

Task 2: $C_{1,2} = A_{1,1}B_{1,2} + A_{1,2}B_{2,2}$

Task 3: $C_{2,1} = A_{2,1}B_{1,1} + A_{2,2}B_{2,1}$

Task 4: $C_{2,2} = A_{2,1}B_{1,2} + A_{2,2}B_{2,2}$

Dekompozícia podľa výstupných údajov - príklad

- Dekompozícia nie je jednoznačná, ďalšie dve možnosti:

Dekompozícia I	Dekompozícia II
Task 1: $\mathbf{C}_{1,1} = \mathbf{A}_{1,1} \mathbf{B}_{1,1}$	Task 1: $\mathbf{C}_{1,1} = \mathbf{A}_{1,1} \mathbf{B}_{1,1}$
Task 2: $\mathbf{C}_{1,1} = \mathbf{C}_{1,1} + \mathbf{A}_{1,2} \mathbf{B}_{2,1}$	Task 2: $\mathbf{C}_{1,1} = \mathbf{C}_{1,1} + \mathbf{A}_{1,2} \mathbf{B}_{2,1}$
Task 3: $\mathbf{C}_{1,2} = \mathbf{A}_{1,1} \mathbf{B}_{1,2}$	Task 3: $\mathbf{C}_{1,2} = \mathbf{A}_{1,2} \mathbf{B}_{2,2}$
Task 4: $\mathbf{C}_{1,2} = \mathbf{C}_{1,2} + \mathbf{A}_{1,2} \mathbf{B}_{2,2}$	Task 4: $\mathbf{C}_{1,2} = \mathbf{C}_{1,2} + \mathbf{A}_{1,1} \mathbf{B}_{1,2}$
Task 5: $\mathbf{C}_{2,1} = \mathbf{A}_{2,1} \mathbf{B}_{1,1}$	Task 5: $\mathbf{C}_{2,1} = \mathbf{A}_{2,2} \mathbf{B}_{2,1}$
Task 6: $\mathbf{C}_{2,1} = \mathbf{C}_{2,1} + \mathbf{A}_{2,2} \mathbf{B}_{2,1}$	Task 6: $\mathbf{C}_{2,1} = \mathbf{C}_{2,1} + \mathbf{A}_{2,1} \mathbf{B}_{1,1}$
Task 7: $\mathbf{C}_{2,2} = \mathbf{A}_{2,1} \mathbf{B}_{1,2}$	Task 7: $\mathbf{C}_{2,2} = \mathbf{A}_{2,1} \mathbf{B}_{1,2}$
Task 8: $\mathbf{C}_{2,2} = \mathbf{C}_{2,2} + \mathbf{A}_{2,2} \mathbf{B}_{2,2}$	Task 8: $\mathbf{C}_{2,2} = \mathbf{C}_{2,2} + \mathbf{A}_{2,2} \mathbf{B}_{2,2}$

Dekompozícia podľa výstupných údajov - príklad

- Problém určenia početností

(a) Transactions (input), Itemsets (input), and frequencies (output)

Database Transactions	A, B, C, E, G, H	Itemsets	A, B, C	Itemset Frequency	1
	B, D, E, F, K, L		D, E		3
	A, B, F, H, L		C, F, G		0
	D, E, F, H		A, E		2
	F, G, H, K,		C, D		1
	A, E, F, K, L		D, K		2
	B, C, D, G, H, L		B, C, F		0
	G, H, L		C, D, K		0
	D, E, F, K, L				
	F, G, H, L				

(b) Partitioning the frequencies (and itemsets) among the tasks

Database Transactions	A, B, C, E, G, H	Itemsets	A, B, C	Itemset Frequency	1	Database Transactions	A, B, C, E, G, H	Itemsets	C, D	Itemset Frequency	1
	B, D, E, F, K, L		D, E		3		B, D, E, F, K, L		D, K		2
	A, B, F, H, L		C, F, G		0		A, B, F, H, L		B, C, F		0
	D, E, F, H		A, E		2		D, E, F, H		C, D, K		0
	F, G, H, K,						F, G, H, K,				
	A, E, F, K, L						A, E, F, K, L				
	B, C, D, G, H, L						B, C, D, G, H, L				
	G, H, L						G, H, L				
	D, E, F, K, L						D, E, F, K, L				
	F, G, H, L						F, G, H, L				

task 1

task 2

Dekompozícia podľa výstupných údajov - príklad

- Ak je databáza replikovaná medzi procesmi, každá úloha môže byť vykonaná bez komunikácie.
- Ak je databáza rozdelená medzi procesy, každá úloha vykoná výpočet čiastočných početností. Tieto početnosti sa nakoniec agregujú do výsledných početností.

Dekompozícia podľa vstupných údajov

- Vo všeobecnosti použiteľné, ak každý výstup môže byť prirodzene vypočítaný ako funkcia vstupov
- V mnohých prípadoch jediný prirodzený spôsob dekompozície, keďže výstup nie je dopredu známi (napr. problém hľadania minimálneho prvku poľa).
- Úloha je asociovaná s každou časťou vstupných dát. Väčšinu výpočtu úloha realizuje nad svojou časťou dát.
- Nasledujúce spracovanie skombinuje čiastkové výsledky.

Dekompozícia podľa vstupných údajov - príklad

- V určovaní početností v DB – rozdelenie transakcií

Partitioning the transactions among the tasks

Database Transactions	A, B, C, E, G, H	Itemsets	A, B, C	Itemset Frequency	1
	B, D, E, F, K, L		D, E		2
	A, B, F, H, L		C, F, G		0
	D, E, F, H		A, E		1
	F, G, H, K,		C, D		0
			D, K		1
			B, C, F		0
			C, D, K		0

task 1

Database Transactions		Itemsets	A, B, C	Itemset Frequency	0
			D, E		1
			C, F, G		0
	A, E, F, K, L		A, E		1
	B, C, D, G, H, L		C, D		1
	G, H, L		D, K		1
	D, E, F, K, L		B, C, F		0
	F, G, H, L		C, D, K		0

task 2

Dekompozícia podľa vstupných a výstupných údajov - príklad

Partitioning both transactions and frequencies among the tasks

Database Transactions	A, B, C, E, G, H	Itemsets	A, B, C	Itemset Frequency
	B, D, E, F, K, L		D, E	
	A, B, F, H, L		C, F, G	
	D, E, F, H		A, E	
	F, G, H, K,			

task 1

Database Transactions	A, B, C, E, G, H	Itemsets		Itemset Frequency
	B, D, E, F, K, L			
	A, B, F, H, L			
	D, E, F, H			
	F, G, H, K,		C, D	
			D, K	
			B, C, F	
			C, D, K	

task 2

Database Transactions		Itemsets	A, B, C	Itemset Frequency
	A, E, F, K, L		D, E	
	B, C, D, G, H, L		C, F, G	
	G, H, L		A, E	
	D, E, F, K, L			
	F, G, H, L			

task 3

Database Transactions	A, E, F, K, L	Itemsets		Itemset Frequency
	B, C, D, G, H, L			
	G, H, L			
	D, E, F, K, L		C, D	
	F, G, H, L		D, K	
			B, C, F	
			C, D, K	

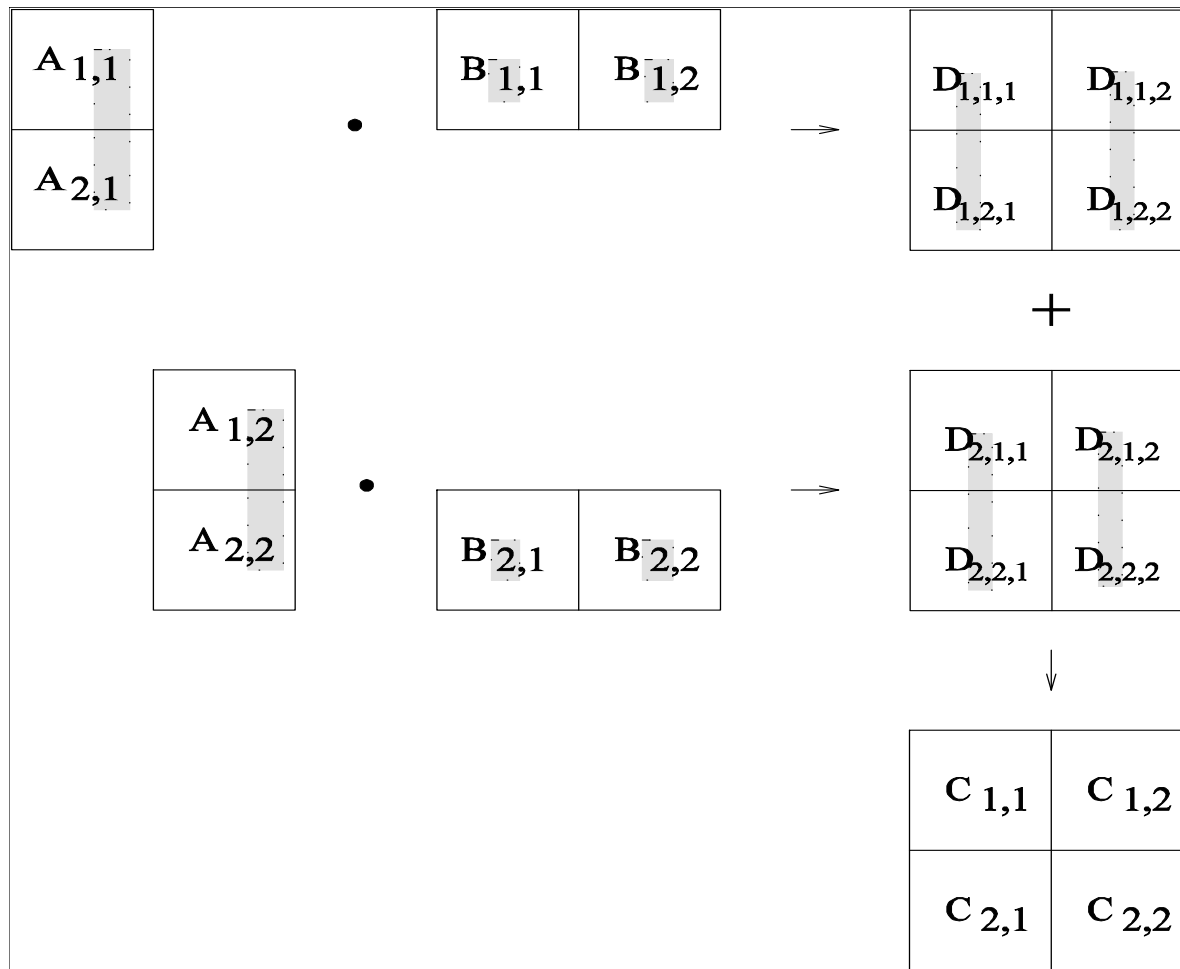
task 4

Dekompozícia podľa medzivýsledkov

- Výpočet môže byť často považovaný za transformáciu vstupov na výstupy
- V takomto prípade je často užitočné využiť medzivýsledky ako základ pre dekompozíciu

Dekompozícia podľa medzivýsledkov - príklad

- Násobenie matic – medzivýsledky v maticiach **D**.

Dekompozícia podľa medzivýsledkov - príklad

Fáza I – 8 úloh

$$\begin{pmatrix} A_{1,1} & A_{1,2} \\ A_{2,1} & A_{2,2} \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} B_{1,1} & B_{1,2} \\ B_{2,1} & B_{2,2} \end{pmatrix} \rightarrow \begin{pmatrix} \begin{pmatrix} D_{1,1,1} & D_{1,1,2} \\ D_{1,2,2} & D_{1,2,2} \end{pmatrix} \\ \begin{pmatrix} D_{2,1,1} & D_{2,1,2} \\ D_{2,2,2} & D_{2,2,2} \end{pmatrix} \end{pmatrix}$$

Fáza II – 4 úlohy

$$\begin{pmatrix} D_{1,1,1} & D_{1,1,2} \\ D_{1,2,2} & D_{1,2,2} \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} D_{2,1,1} & D_{2,1,2} \\ D_{2,2,2} & D_{2,2,2} \end{pmatrix} \rightarrow \begin{pmatrix} C_{1,1} & C_{1,2} \\ C_{2,1} & C_{2,2} \end{pmatrix}$$

Task 01: $D_{1,1,1} = A_{1,1} B_{1,1}$

Task 03: $D_{1,1,2} = A_{1,1} B_{1,2}$

Task 05: $D_{1,2,1} = A_{2,1} B_{1,1}$

Task 07: $D_{1,2,2} = A_{2,1} B_{1,2}$

Task 09: $C_{1,1} = D_{1,1,1} + D_{2,1,1}$

Task 11: $C_{2,1} = D_{1,2,1} + D_{2,2,1}$

Task 02: $D_{2,1,1} = A_{1,2} B_{2,1}$

Task 04: $D_{2,1,2} = A_{1,2} B_{2,2}$

Task 06: $D_{2,2,1} = A_{2,2} B_{2,1}$

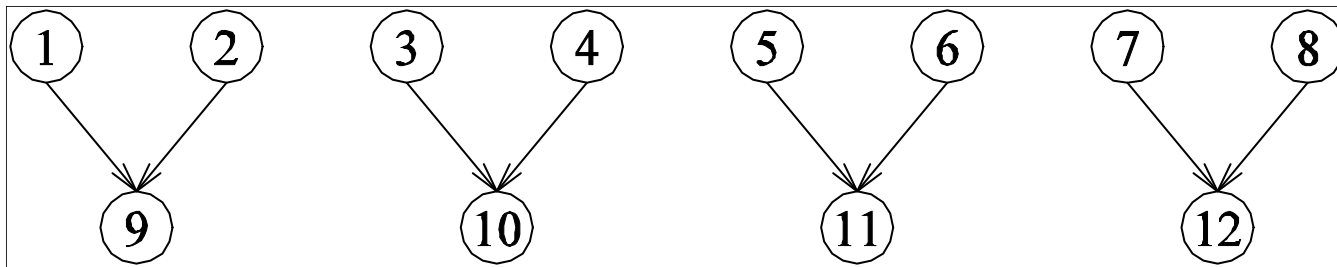
Task 08: $D_{2,2,2} = A_{2,2} B_{2,2}$

Task 10: $C_{1,2} = D_{1,1,2} + D_{2,1,2}$

Task 12: $C_{2,2} = D_{1,2,2} + D_{2,2,2}$

Dekompozícia podľa medzivýsledkov - príklad

- Graf závislosti:

Pravidlo „vlastník počítača“

- Pravidlo vlastník počítača (Owner Computes) – proces priradený k nejakému údaju je zodpovedný za všetky výpočty spojené s údajom.
- Dekompozícia na základe vstupných údajov – všetky výpočty nad vstupnými údajmi sú vykonávané procesom, ktorému prislúchajú vstupné údaje.
- Dekompozícia na základe výstupných údajov – výstup je vypočítaný procesom, ktorému prislúchajú výstupné údaje.

Exploračná dekompozícia

- V mnohých prípadoch dekompozícia problému je spojená s vykonávaním programu.
- Takéto problémy zvyčajne vyžadujú prehľadávanie stavového priestoru riešení
- Problémy z tejto oblasti spadajú pod optimalizačné problémy, dokazovanie tvrdení, hranie hier, ...

Exploračná dekompozícia - príklad

■ Jednoduchá hra (15 puzzle)

1	2	3	4
5	6		8
9	10	7	11
13	14	15	12

(a)

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10		11
13	14	15	12

(b)

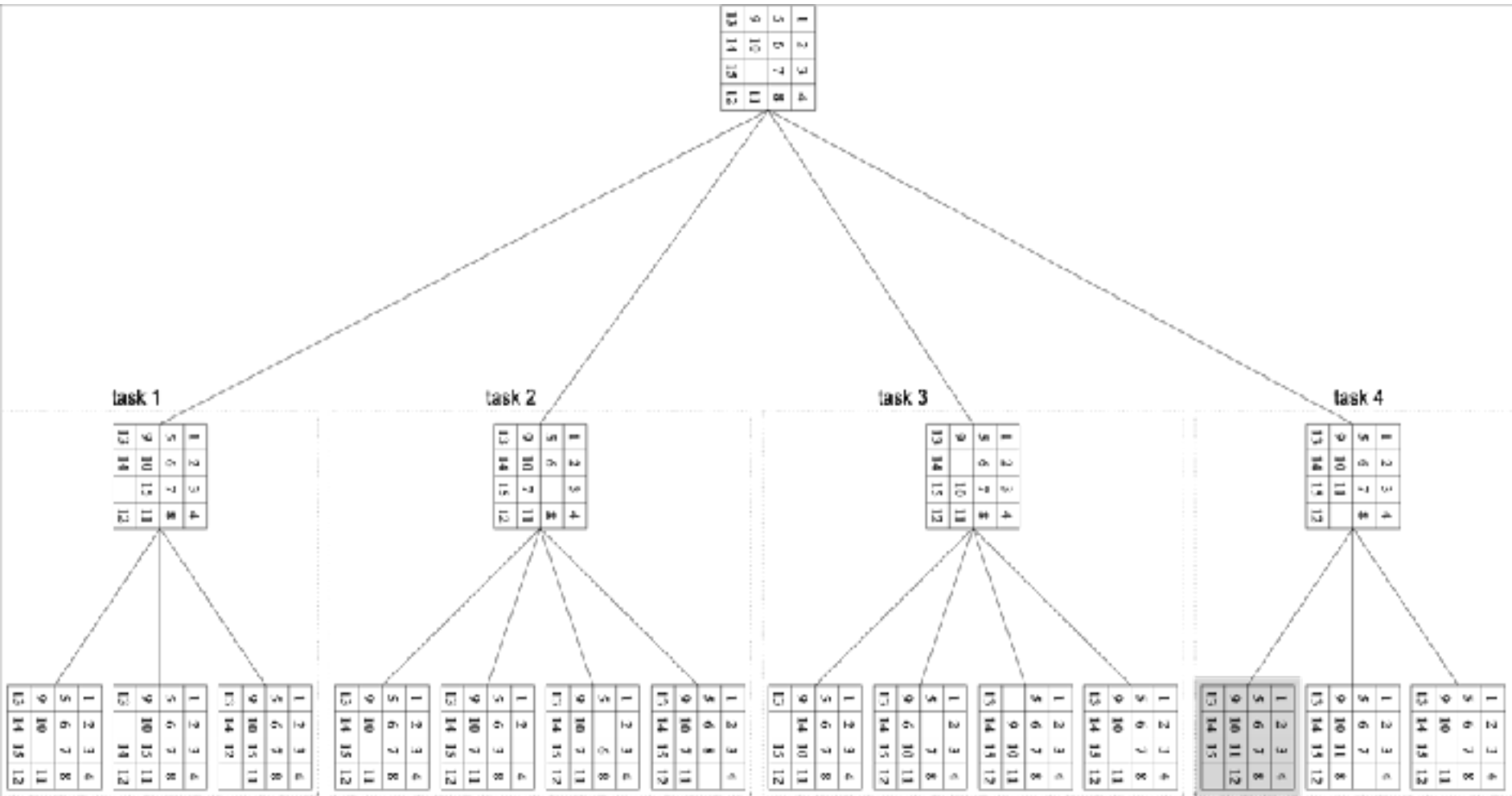
1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	
13	14	15	12

(c)

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	

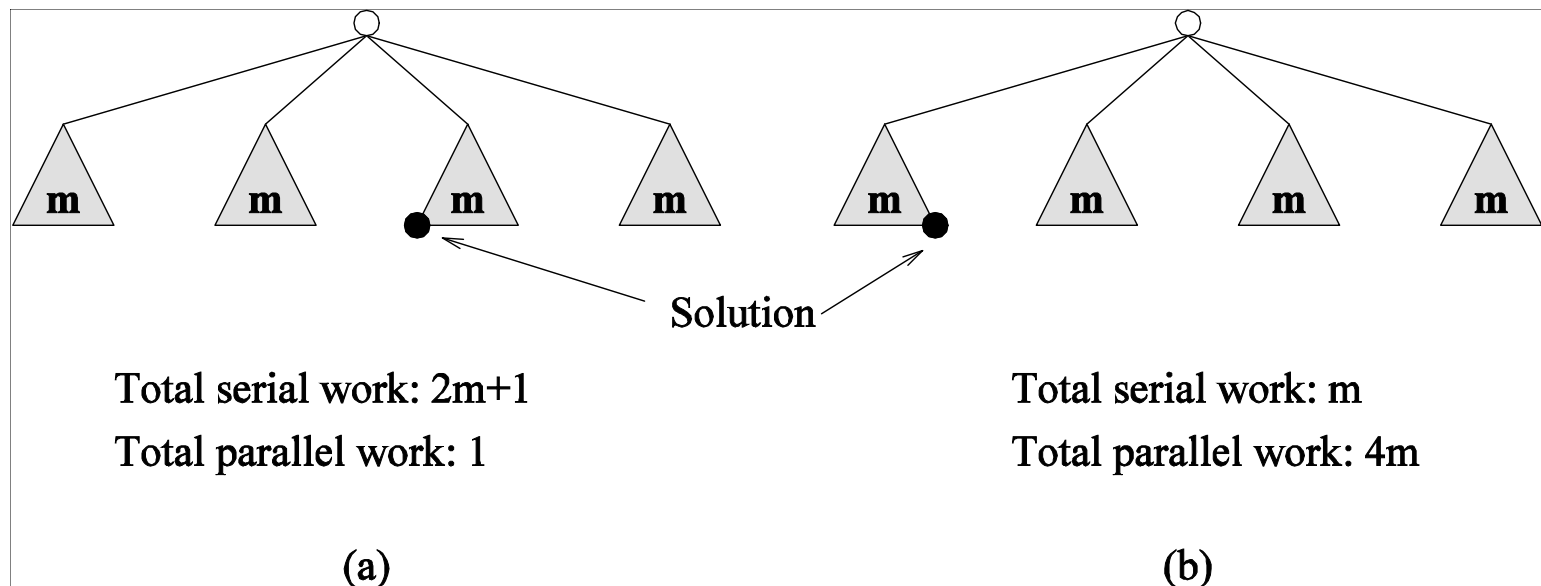
(d)

Exploračná dekompozícia - príklad

Exploračná dekompozícia – anomálne výpočty

- V mnohých prípadoch použitia exploračnej dekompozície – spôsob dekomponovania určuje množstvo práce v paralelnom riešení
- Výsledok môže byť super- lineárny alebo sub-lineárny

Špekulatívna dekompozícia

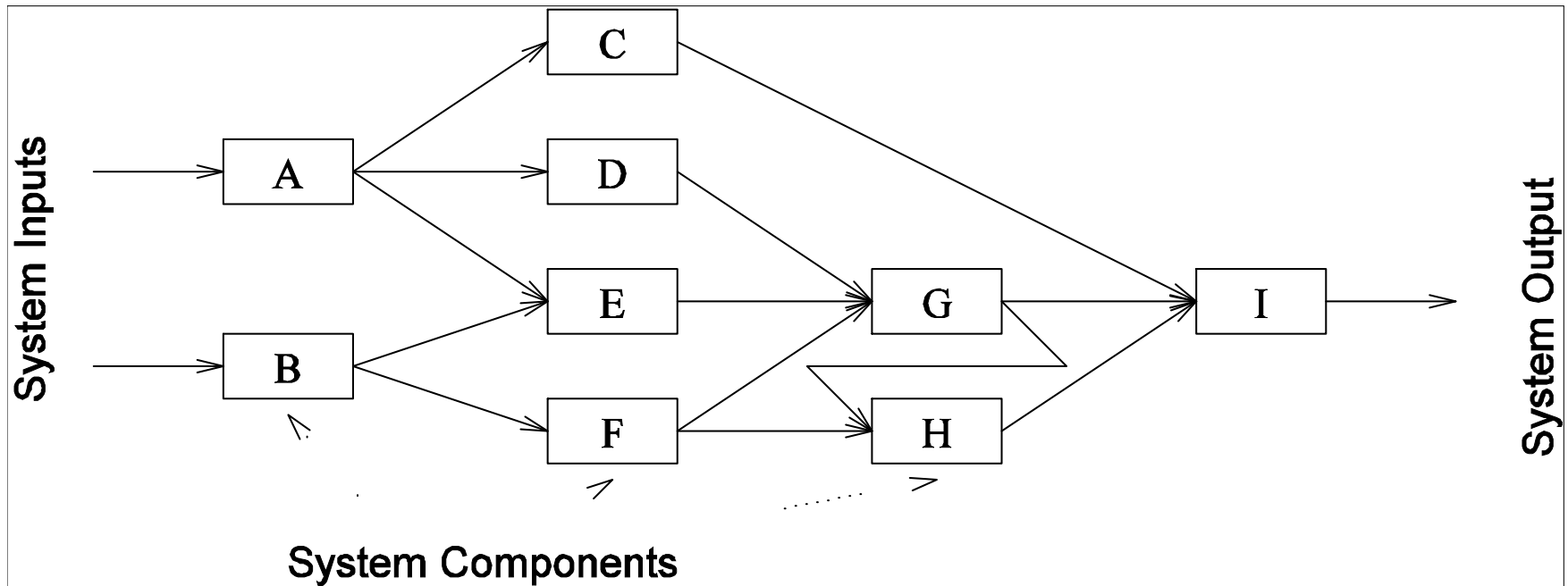
- V niektorých aplikáciách závislosti medzi úlohami nie sú dopredu známe.
- V takých prípadoch nie je možné dopredu identifikovať úlohy.
- V takýchto situáciách sú možné dva prístupy
  - konzervatívny, ktorý identifikuje nezávislé úlohy iba ak je zaručené, že medzi nimi nie sú závislosti,
  - optimistický, ktorý naplánuje úlohy aj keď môžu byť chybné.
- Konzervatívny prístup – slabá súbežnosť.
- Optimistický prístup – krok späť (Roll-back) ak chyba.

Špekulatívna dekompozícia - príklad

- Simulácia pomocou diskretných udalostí (Discrete Event Simulation).
- Hlavná údajová štruktúra – zoznam udalostí usporiadaných v čase.
- Udalosti sú spracovávané v poradí danom časovm, výsledné udalosti sú umiestňované do zoznamu.
- Simulácia jedného pracovného dňa
  - Udalosti: Vstať, pripraviť sa, šoferovať do práce, pracovať obedovať, pracovať, šoferovať späť, večerať, spať.
  - Nezávislé, možnosť spracovať súbežne.
  - Šoferovať do práce – nehoda, žiadna práca sa nekoná.
  - Optimistické plánovanie – „roll-back“ ostatných udalostí.

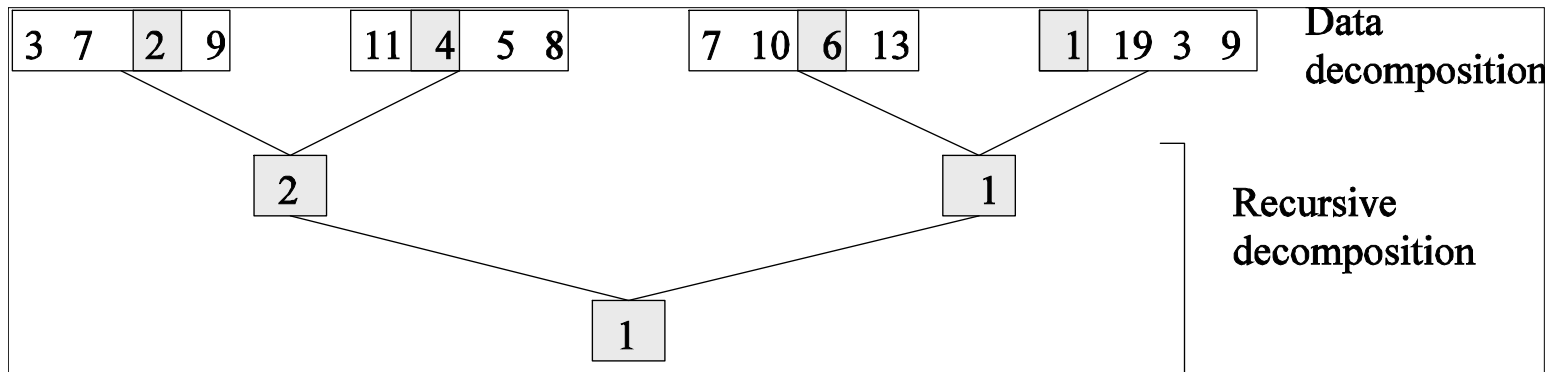
Špekulatívna dekompozícia - príklad

- Simulácia siete uzlov (pásová výroba, počítačová sieť s prechádzajúcimi paketmi)
- Problém – simulácia správania siete pre rôzne vstupy a rôzne oneskorenia na uzloch.

Hybridná dekompozícia

- Často je potrebné vykonať dekompozíciu použitím viacerých spomenutých spôsobov
  - Quicksort – iba rekurzívna dekompozícia obmedzuje súbežnosť, kombinácia rekurzívnej a dátovej dekompozície je vhodnejšia
  - V simulácií pomocou diskretných udalostí môže byť spracovanie udalosti vykonané súbežne – kombinácia špekulatívnej a dátovej dekompozície môže byť vhodná.
  - Hľadanie minimálneho prvku v poli – kombinácia dátovej a rekurzívnej dekompozície:

Charakteristické vlastnosti úloh

- Po dekomponovaní problému na nezávislé úlohy, vlastnosti úloh významne ovplyvňujú výber a výkonnosť paralelného algoritmu.
- Relevantné charakteristické vlastnosti úloh sú:
  - Spôsob generovania úloh
  - Veľkosť úloh
  - Veľkosť údajov asociovaných s úlohou

Spôsob generovania úloh

- Statické generovanie úloh.
  - Súbežné úlohy je možné dopredu identifikovať.
  - Problémy s pravidelnou štruktúrou: násobenie matíc, grafové algoritmy, spracovanie obrazu.
- Dynamické generovanie úloh
  - Úlohy sú generované v priebehu vykonávania výpočtu.
  - Hranie hier (15 Puzzle).
  - Exploratívna alebo špekulatívna dekompozícia.

Veľkosť úloh

- Rovnomerná veľkosť úloh (úlohy rovnakej veľkosti) alebo nerovnomerná veľkosť úloh.
- Úlohy nerovnomernej veľkosti – možnosť odhadnúť dopredu veľkosť alebo aj nie.
- Diskrétna optimalizácia – ťažké určiť efektívnu veľkosť stavového priestoru.

Veľkosť údajov asociovaných s úlohami

- Veľkosť asociovaných dát môže byť veľká alebo malá v kontexte veľkosti úlohy.
- Malý kontext úlohy znamená, že algoritmus môže ľahko komunikovať úlohu inému procesu dynamicky (15 Puzzle)
- Rozsiahly kontext pripútava úlohu k procesu.

Charakteristické vlastnosti interakcie medzi úlohami

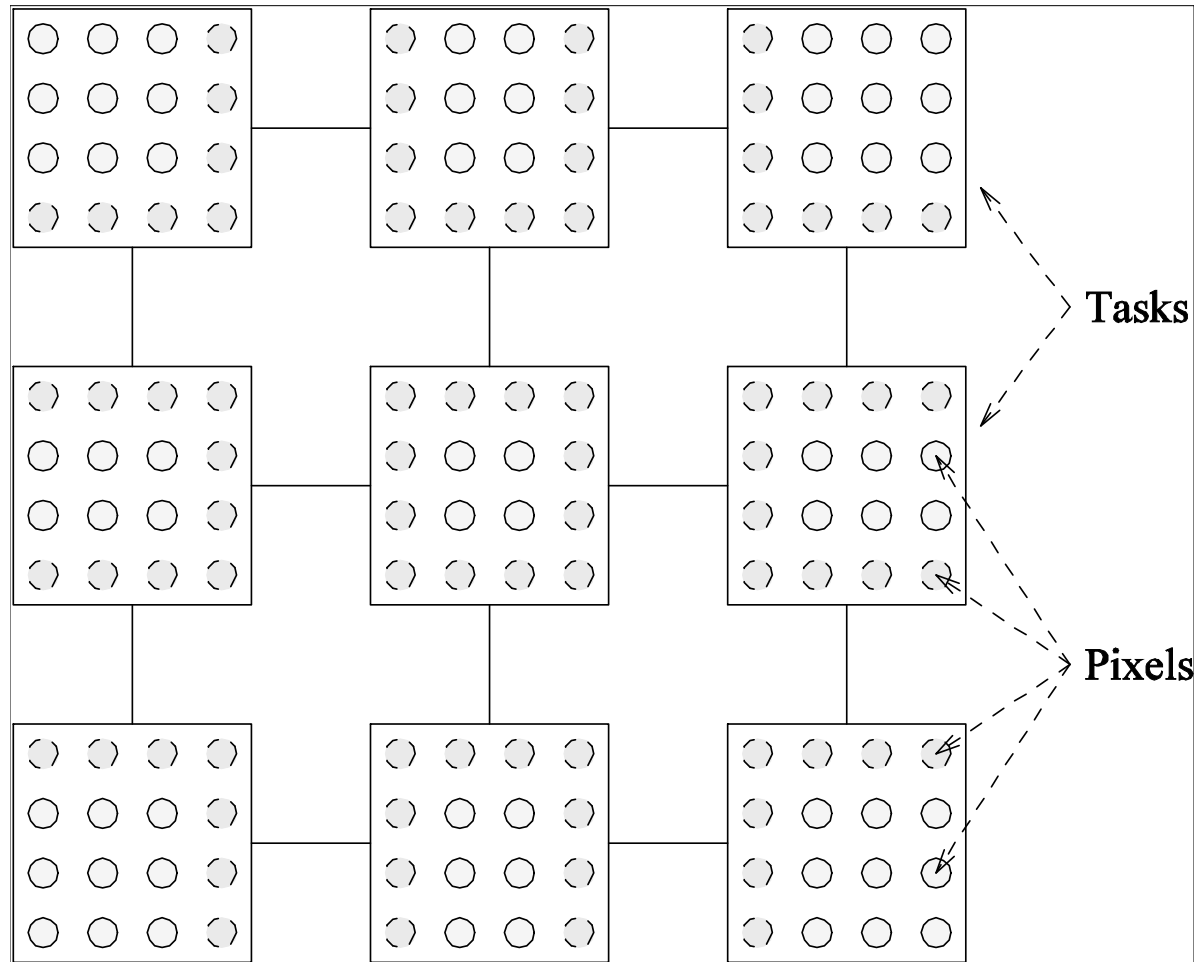
- Úlohy môžu medzi sebou komunikovať rôznymi spôsobmi.
- Statické interakcie:
  - Úlohy a ich interakcie sú dopredu známe.
  - Zvyčajne jednoduchšie na implementáciu.
- Dynamické interakcie:
  - Časovanie a interakcie úloh nie je možné dopredu definovať.
  - Zložitejšia implementácia, obzvlášť pri modeloch zasielania správ.

Charakteristické vlastnosti interakcie medzi úlohami

- Pravidelné regulárne interakcie:
  - Definovaný vzor v grafe interakcií.
  - Možnosť využiť vzor pre efektívnu implementáciu.
- Nepravidelné iregulárne interakcie:
  - Interakcie nevykazujú dobre definované typológie v grafe.

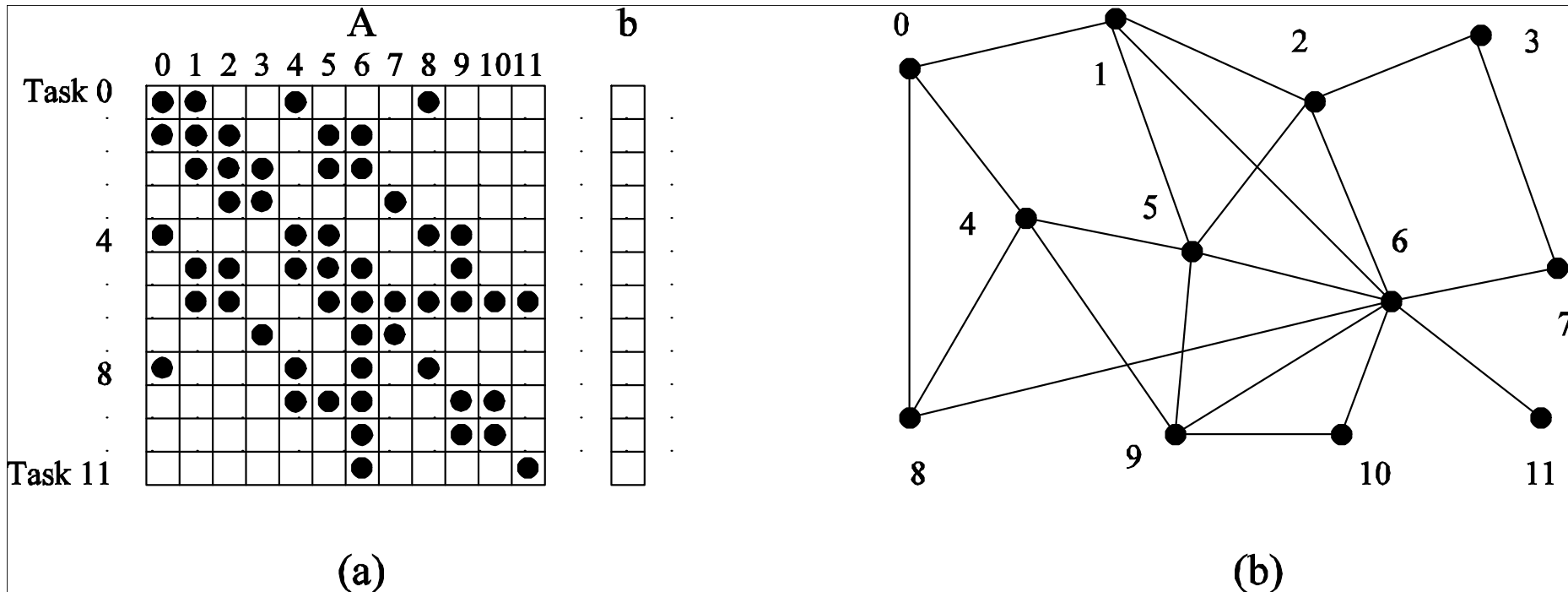
Charakteristické vlastnosti interakcie medzi úlohami - príklad

- Filtrovanie obrazu – komunikácia v 2D mriežke

Charakteristické vlastnosti interakcie medzi úlohami - príklad

- Násobenie riedkej matice s vektorom – statický iregulárny vzor

Charakteristické vlastnosti interakcie medzi úlohami

- Interakcie iba čítanie alebo zápis a čítanie.
- Interakcie typu „iba čítanie“ – úlohy iba čítajú údaje prislúchajúce iným úlohám.
- Interakcie typu „čítanie a zápis“ – úlohy čítajú ale aj modifikujú údaje prislúchajúce iným úlohám.
- Vo všeobecnosti interakcie typu „čítanie a zápis“ sa ťažšie implementujú, vyžadujú použitie dodatočných synchronizačných primitív.

Charakteristické vlastnosti interakcie medzi úlohami

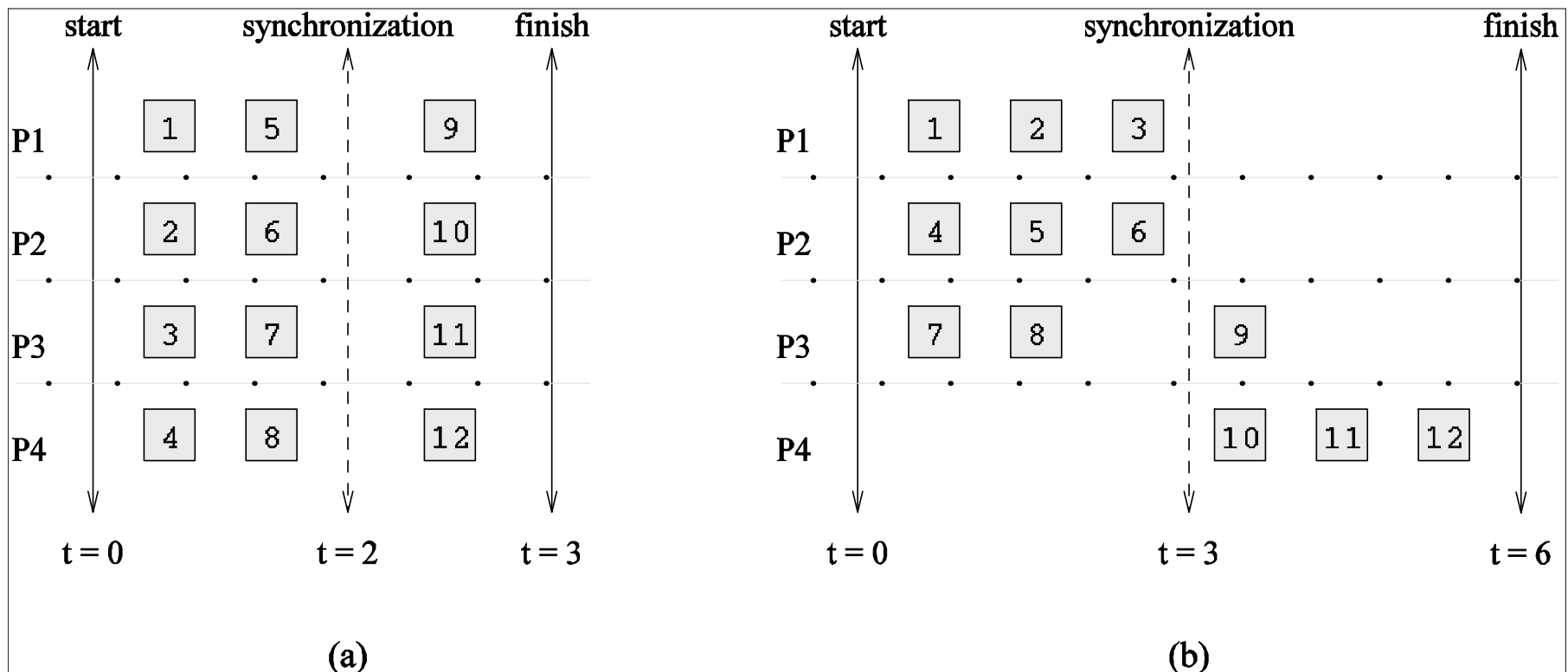
- Interakcie môžu byť „jednostranné“ alebo „obojsstranné“.
- Jednostranné interakcie – iniciované a vykonané iba jednou z dvoch interagujúcich úloh.
- Obojsstranné interakcie – vyžadujú participáciu oboch úloh.
- Jednostranné interakcie sa ťažšie implementujú v modeloch zasielania správ.

Metódy mapovania úloh na procesy

- Po dekomponovaní problému na súbežné úlohy je potrebné úlohy namapovať na procesy vykonateľné na paralelnej platforme
- Mapovanie musí minimalizovať réžiu (overhead), hlavne
  - Komunikačná réžia
  - Réžia súvisiaca s nečinnosťou procesorov
- Minimalizácia réžie – často protichodné ciele
- Napr. triviálna minimalizácia komunikácie mapovaním celého problému na jeden procesor spôsobí veľkú réžiu súvisiacu s nečinnosťou ostatných dostupných procesorov

Metódy mapovania na minimalizáciu nečinnosti

- Mapovanie musí súčasne minimalizovať nečinnosť a zároveň zabezpečiť vyvážené zaťaženie procesorov
- Čisté vyvažovanie záťaže nemusí minimalizovať nečinnosť.

Metódy mapovania na minimalizáciu nečinnosti

- Metódy mapovania môžu byť statické alebo dynamické:
  - Statické mapovanie
  - Úlohy „vopred“ mapované na procesy
  - Potrebný dobrý odhad veľkosti úloh
- Problém mapovania môže byť NP úplný
  - Dynamické mapovanie
  - Úlohy mapované na procesy „za behu“
  - Napr. z dôvodu že sú generované „za behu“ alebo ich veľkosť nie je dopredu známa
- Ostatné faktory determinujúce výber metódy
  - Veľkosť údajov asociovaných s úlohou
  - Charakter problémovej domény

Schémy statického mapovania

- Mapovanie založené na dátovej dekompozícií
- Mapovanie založené na dekomponovaní grafu
- Hybridné mapovanie

Mapovanie založené na dátovej dekompozícií

- Dátovej dekompozícia (vlastník údajov realizuje výpočet nad údajmi) – rozdelenie na podúlohy
- Najjednoduchšia schéma dátovej dekompozície pre matice je 1D bloková schéma rozdelenia

row-wise distribution

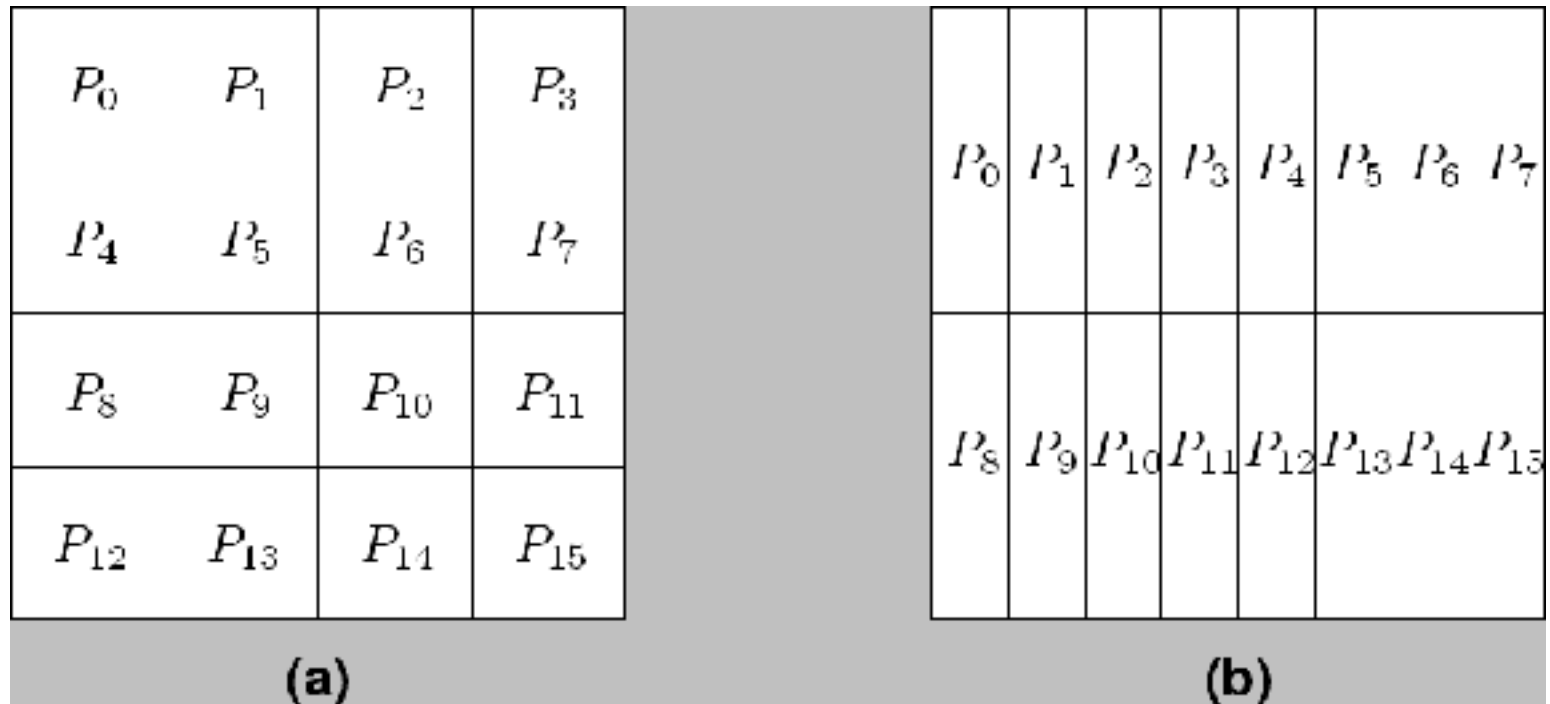
P_0
P_1
P_2
P_3
P_4
P_5
P_6
P_7

column-wise distribution

P_0	P_1	P_2	P_3	P_4	P_5	P_6	P_7
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Schémy rozdelenia do poľa blokov

- Možnosť zovšeobecnenia na vyššie dimenzie

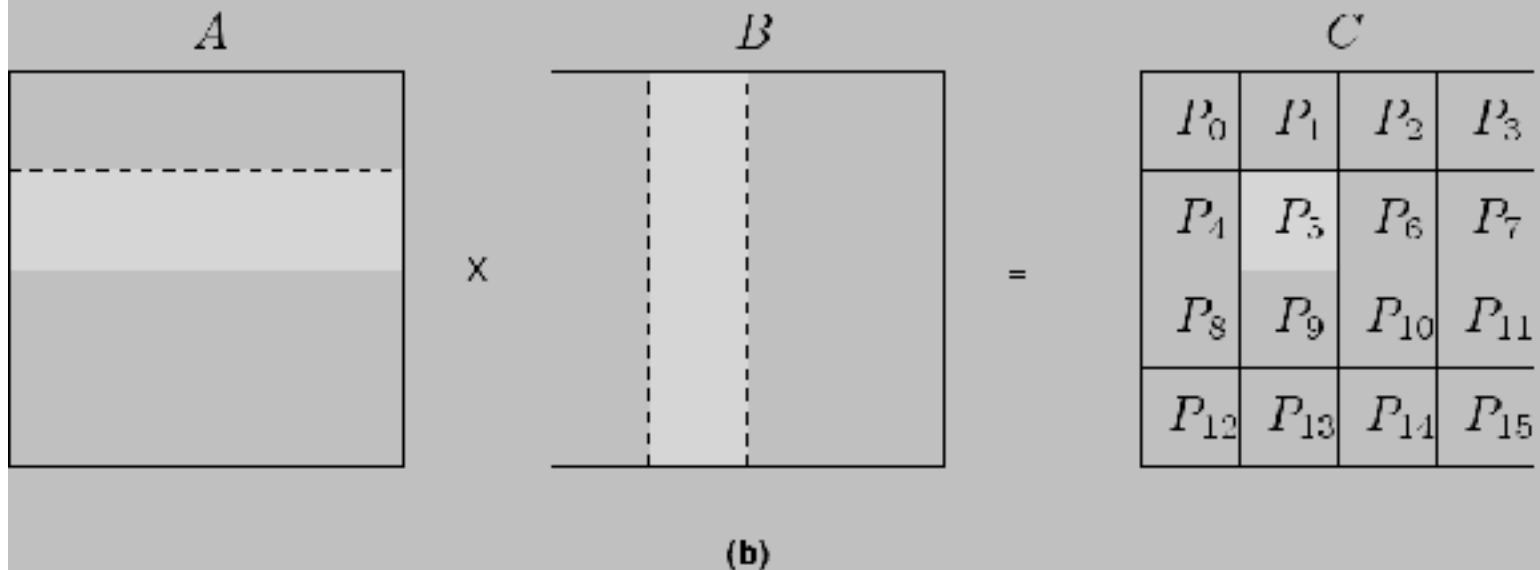
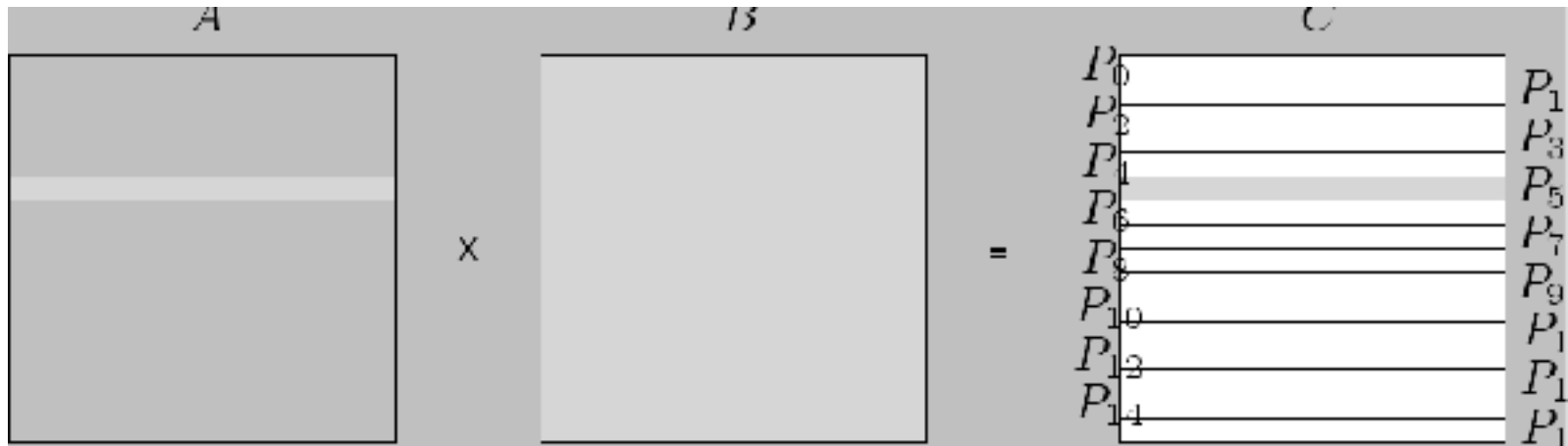

Schémy rozdelenia do poľa blokov - príklad

- Násobenie matíc **A** a **B**, rozdelenie výstupnej matice **C** pomocou dekompozície do blokov
- Vyváženie záťaže – každá úloha rovnaký počet prvkov výstupnej matice **C** (jeden prvok **C** – jeden skalárny súčin)
- Výber presnej dekompozície (1-D or 2-D) závisí od zodpovedajúcej komunikačnej réžie
- Vo všeobecnosti vyššie dimenzie dekompozície umožňujú využiť väčší počet procesorov

Zdieľanie dát v úlohe násobenia matic

Cyklická a blokovo cyklická dekompozícia

- Ak sa množstvo výpočtu asociovaného s dátovými položkami mení – bloková dekompozícia môže viesť k značnej nerovnováhe z hľadiska záťaže procesorov
- Jednoduchý príklad – LU dekompozícia

LU dekompozícia (LU faktorizácia)

- LU faktorizácia matice – dekompozícia na 14 úloh – nevyrovnaná záťaž

$$\begin{pmatrix} A_{1,1} & A_{1,2} & A_{1,3} \\ A_{2,1} & A_{2,2} & A_{2,3} \\ A_{3,1} & A_{3,2} & A_{3,3} \end{pmatrix} \rightarrow \begin{pmatrix} L_{1,1} & 0 & 0 \\ L_{2,1} & L_{2,2} & 0 \\ L_{3,1} & L_{3,2} & L_{3,3} \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} U_{1,1} & U_{1,2} & U_{1,3} \\ 0 & U_{2,2} & U_{2,3} \\ 0 & 0 & U_{3,3} \end{pmatrix}$$

$$1: A_{1,1} \rightarrow L_{1,1}U_{1,1}$$

$$2: L_{2,1} = A_{2,1}U_{1,1}^{-1}$$

$$3: L_{3,1} = A_{3,1}U_{1,1}^{-1}$$

$$4: U_{1,2} = L_{1,1}^{-1}A_{1,2}$$

$$5: U_{1,3} = L_{1,1}^{-1}A_{1,3}$$

$$6: A_{2,2} = A_{2,2} - L_{2,1}U_{1,2}$$

$$7: A_{3,2} = A_{3,2} - L_{3,1}U_{1,2}$$

$$8: A_{2,3} = A_{2,3} - L_{2,1}U_{1,3}$$

$$9: A_{3,3} = A_{3,3} - L_{3,1}U_{1,3}$$

$$10: A_{2,2} \rightarrow L_{2,2}U_{2,2}$$

$$11: L_{3,2} = A_{3,2}U_{2,2}^{-1}$$

$$12: U_{2,3} = L_{2,2}^{-1}A_{2,3}$$

$$13: A_{3,3} = A_{3,3} - L_{3,2}U_{2,3}$$

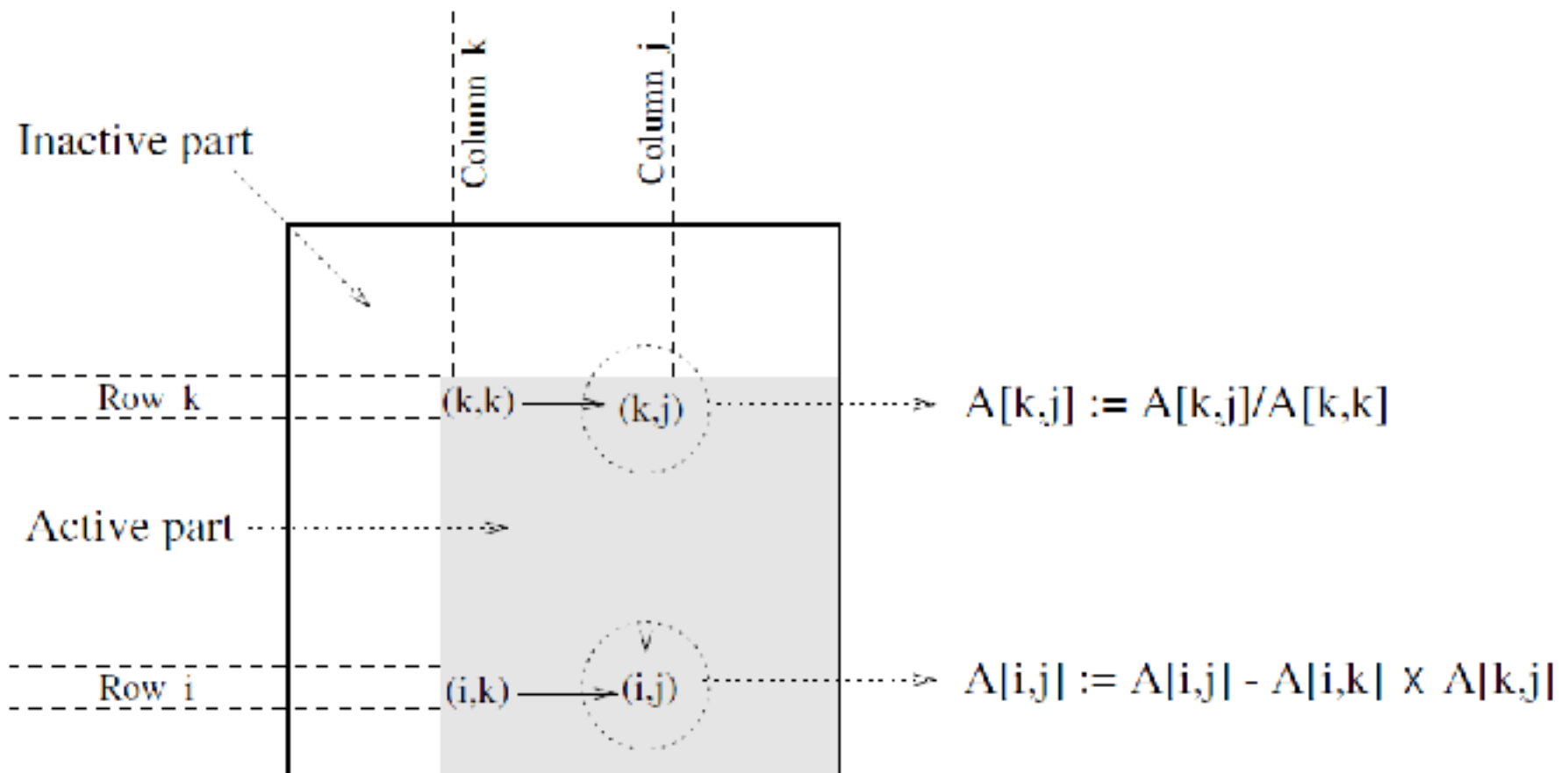
$$14: A_{3,3} \rightarrow L_{3,3}U_{3,3}$$

Blokovo cyklická dekompozícia

- Variácia mapovania pri blokovo cyklickej dekompozícii môže byť použitá na odľahčenie nerovnomernosti zaťaženia procesorov a ich lepšie využitie
- Rozdelenie podľa dát počet blokov $\gg$ počet procesorov
- Bloky sú priradené procesorom jeden po druhom (Round Robin) tak, že každý proces obdrží niekoľko nesusediacich blokov

Blokovo cyklická dekompozícia

- Gaussova eliminácia – aktívna oblasť sa mení

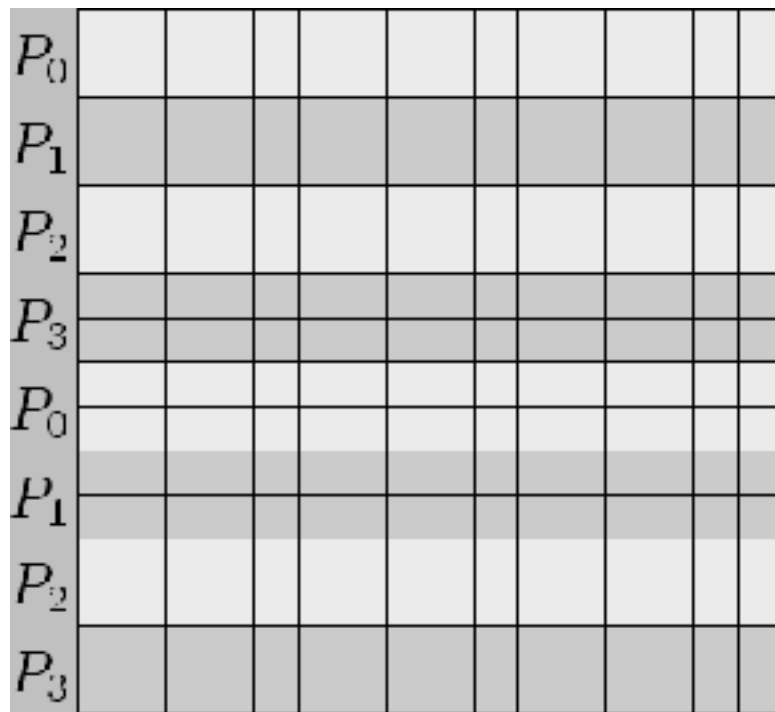
Blokovo cyklická dekompozícia – príklad naivnej dekompozície

- Naivné mapovanie úloh na procesy (dátová dekompozícia)

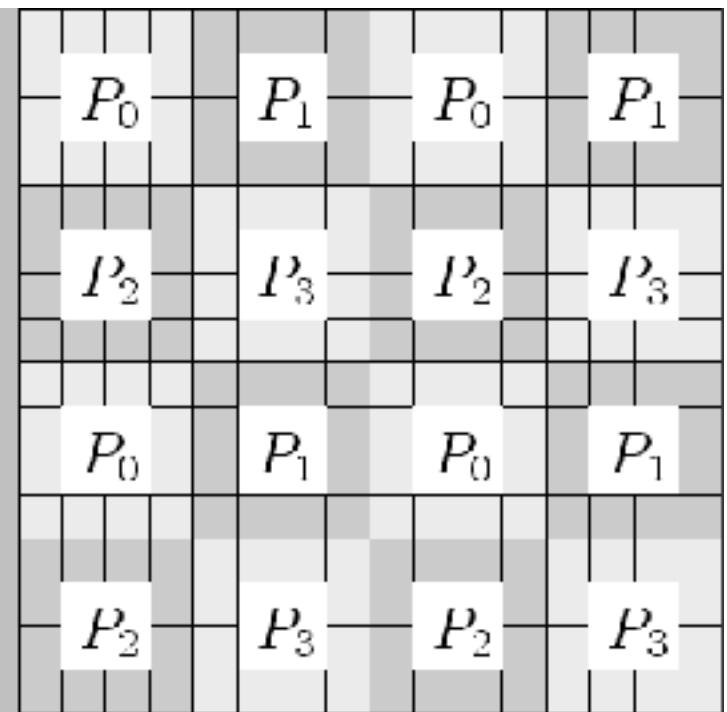
P₀ T ₁	P₃ T ₄	P₆ T ₅
P₁ T ₂	P₄ T ₆ T ₁₀	P₇ T ₈ T ₁₂
P₂ T ₃	P₅ T ₇ T ₁₁	P₈ T ₉ T ₁₃ T ₁₄

Blokovo cyklická dekompozícia - príklad

- Jedno a dvoj dimenzionálna dekompozícia na 4 procesy

(a)

(b)

Blokovo cyklická distribúcia

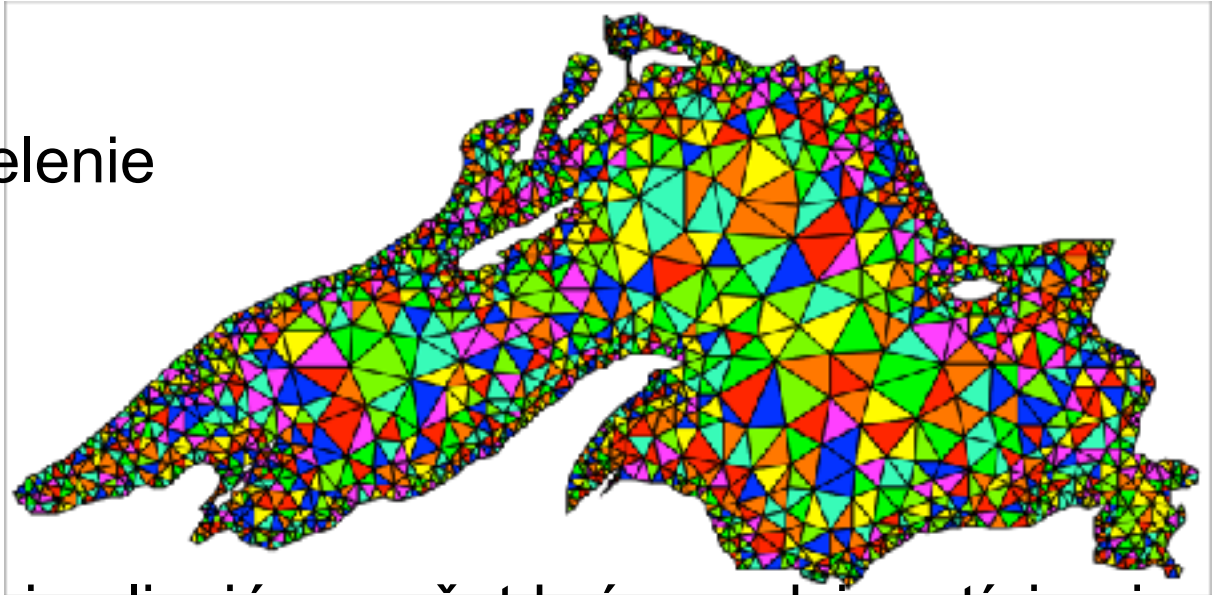
- Cyklická distribúcia je špeciálny prípad s veľkosťou bloku je 1
- Bloková distribúcia je špeciálny prípad s veľkosťou bloku n/p , kde n je dimenzia matice a p je počet procesorov

Dátová dekompozícia založená na rozdelení grafu

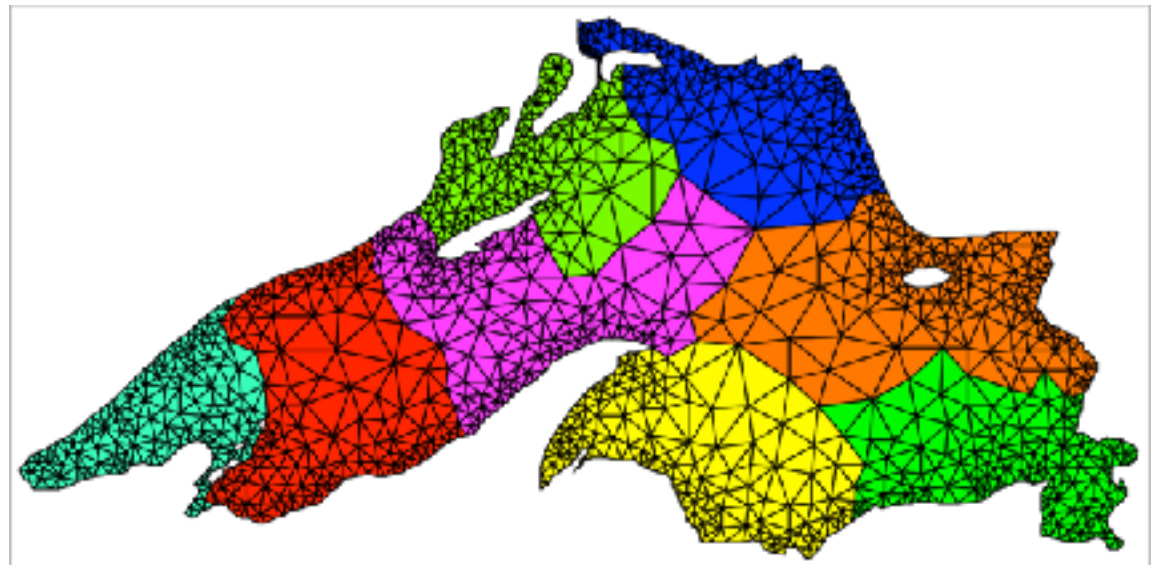
- Riedke matice – bloková dekompozícia je náročná
- Násobenie riedkej matice vektorom
- Graf matice je užitočným indikátorom množstva práce (počet uzlov) a komunikácie (stupeň vrcholov)
- Rovnomerné rozdelenie grafu medzi procesy vzhľadom na počet uzlov, pričom sa minimalizuje počet hrán medzi partíciami grafu

Rozdelenie grafu Horného jazera

- Náhodné rozdelenie

- Rozdelenie minimalizujúce počet hrán medzi partíciami

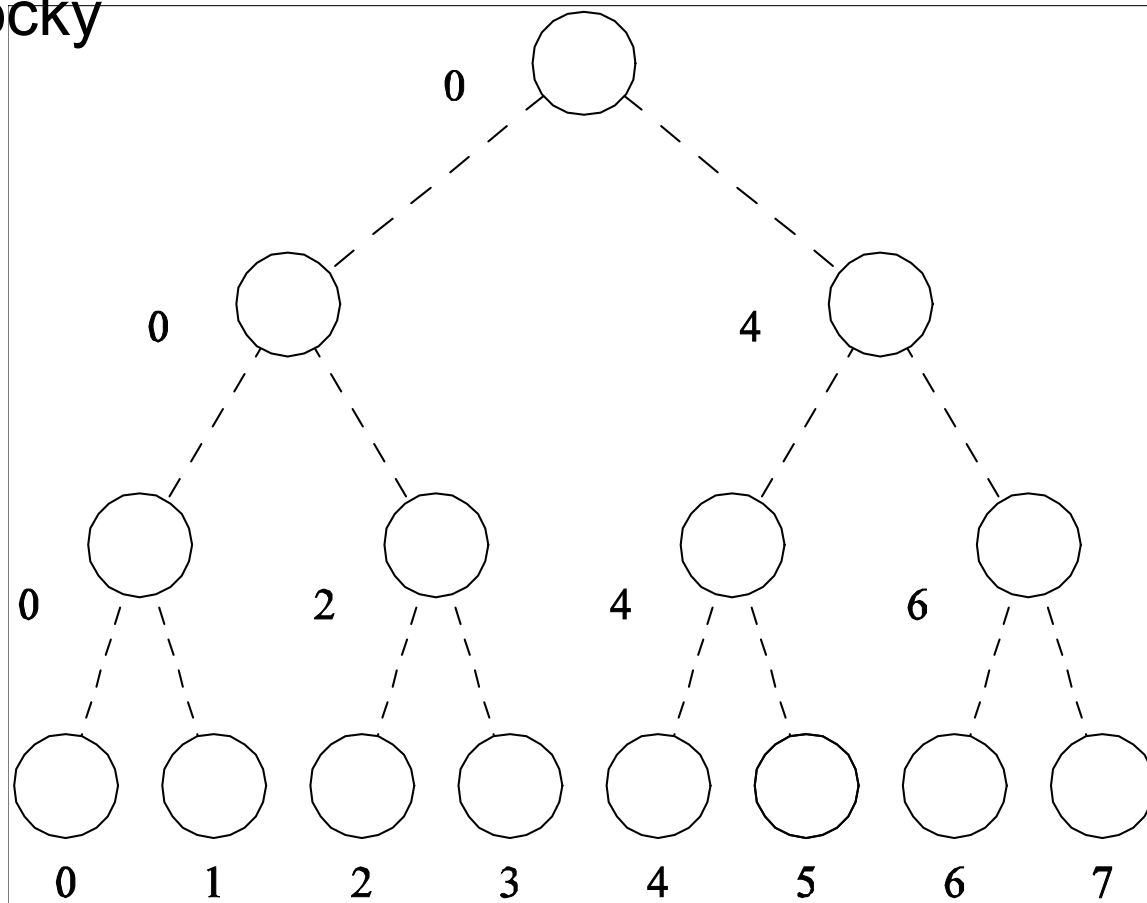

Mapovanie založené na dekompozícií na úlohy

- Rozdelenie daného grafu závislostí medzi úlohami na procesy
- Určenie optimálneho mapovania pre všeobecný graf závislostí je NP-úplný problém
- Existujú kvalitné heuristiky pre štruktúrované grafy

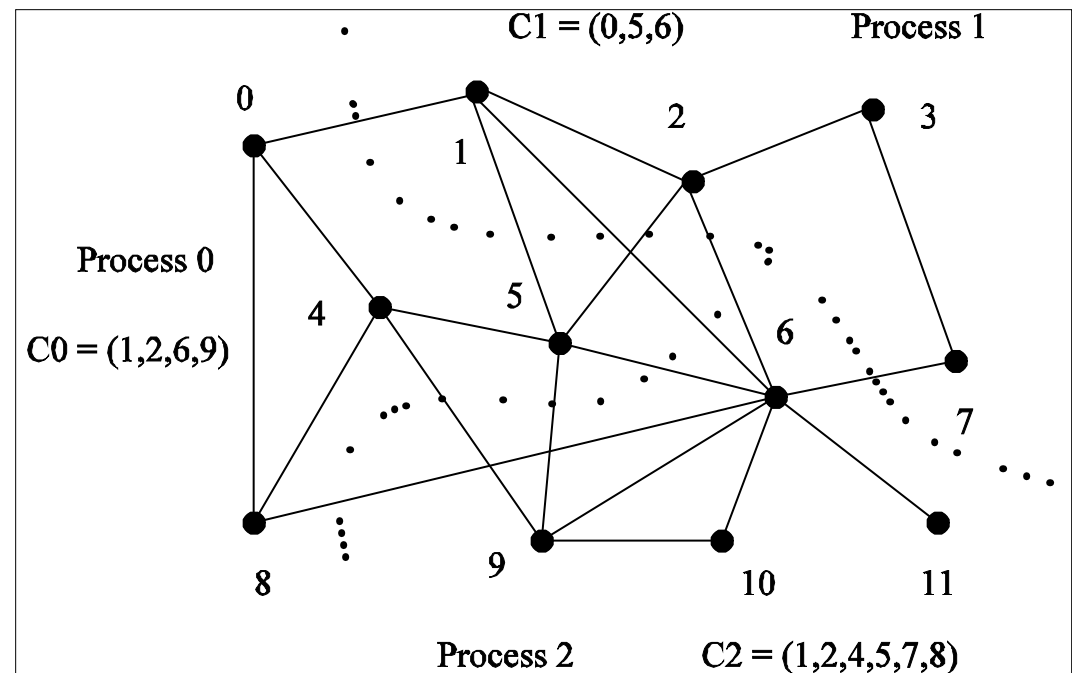
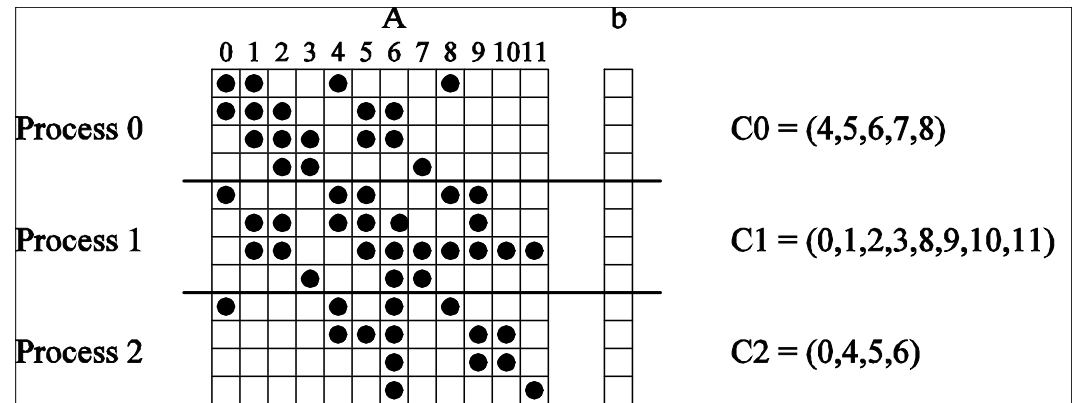
Dekompozícia na úlohy: mapovanie binárneho stromu (grafu závislostí)

- Graf závislostí algoritmu „quick-sort“ na procesy hyperkocky

Dekompozícia na úlohy: mapovanie riedkeho grafu závislostí

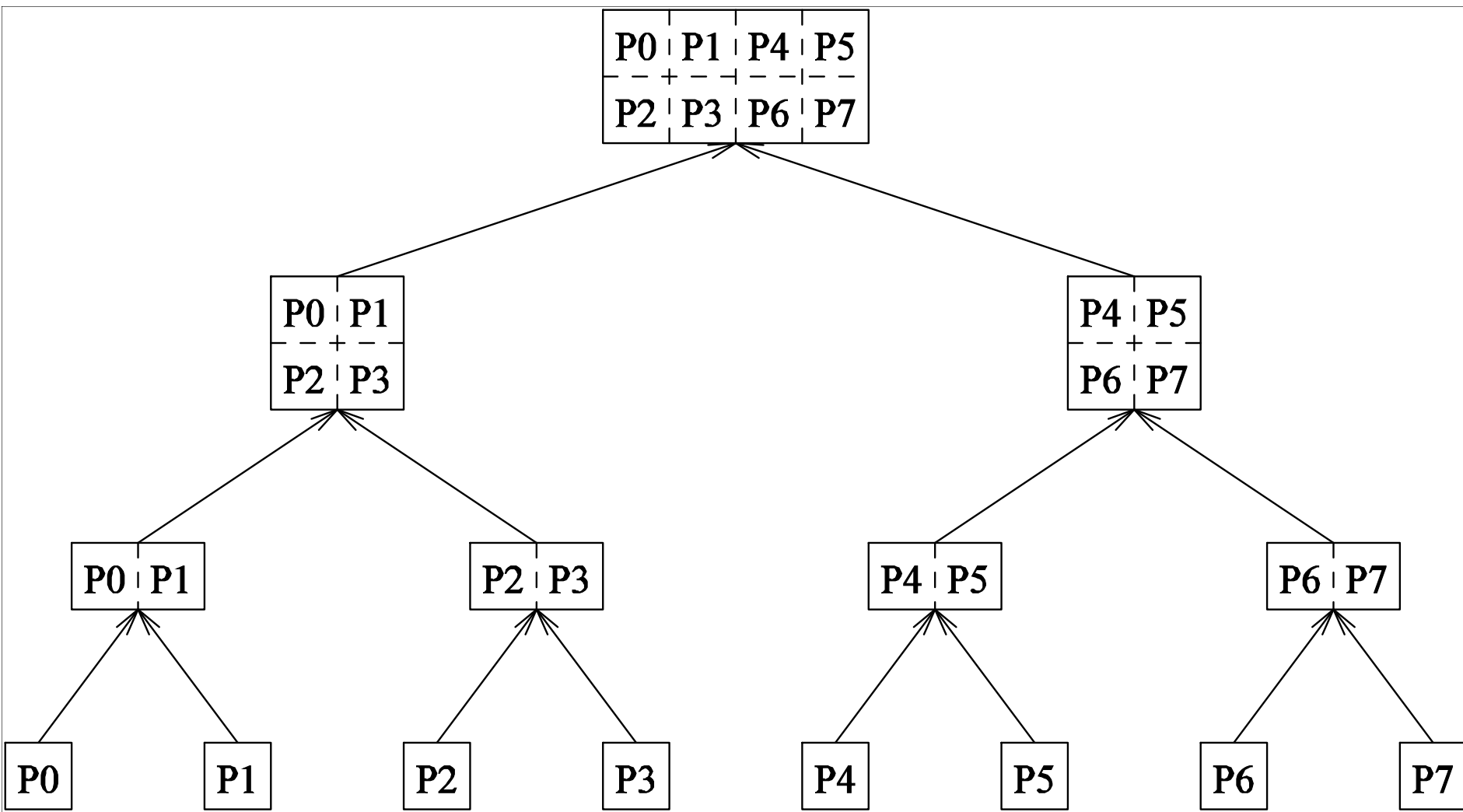
- Graf komunikácie násobenia riedkej matice a vektora

Hierarchické mapovanie

- Jediné mapovanie môže byť neadekvátne pre niektoré úlohy
- Napr. mapovanie úloh binárneho stromu (alg. „quick-sort“) na veľký počet procesorov nie je možné
- Mapovanie na základe dekompozície na úlohy na hornej úrovni môže byť kombinované s dátovou dekompozíciou na každej úrovni

Hierarchické mapovanie

Schémy dynamického mapovania

- Dynamické mapovanie niekedy nazývané tiež dynamické vyrovňovanie záťaže, nakoľko vyrovňovanie záťaže je hlavnou motiváciou pre dynamické mapovanie
- Schémy dynamického mapovania môžu byť centralizované alebo decentralizované

Centralizované dynamické mapovanie

- Procesy sú označené ako riadiaci proces a podriadené procesy („Master“ a „Slaves“)
- Ak proces nemá prácu, vyžiada si ju od riadiaceho procesu
- S rastúcim počtom procesov komunikácia s riadiacim procesom môže byť úzkym hrdlom
- Proces si môže „vzdvihnúť“ skupinu úloh (chunk) – Chunk Sheduling
- Príliš veľké skupiny – nerovnováha
- Viaceré schémy – postupné zmenšovanie veľkosti skupiny

Distribúované dynamické mapovanie

- Každý proces môže posielat' alebo prijímať prácu od iných procesov
- Zmierňuje to úzke hrdlo súvisiace s centralizovanou schémou dynamického mapovania
- Štyri kritické otázky:
  - Ako sú odosielateľ a prijímateľ spárované
  - Kto iniciuje presun práce
  - Ako veľa práce je prenesenej
  - Kedy je presun odštartovaný
- Závisí od doménovej oblasti

Minimalizácia réžie súvisiacej s interakciami medzi úlohami

- Maximalizácia dátovej lokálnosti
  - Znovupoužitie údajov, reštrukturalizácia výpočtu tak, aby údaje mohli byť znovu použité v kratšom časovom okne
- Minimalizácia objemu prenášaných údajov
  - S každým presunutým slovom je spojená réžia a tak je potrebné minimalizovať objem prenášaných údajov
- Minimalizácia frekvencie interakcií
  - S inicializáciou každej interakcie je spojená réžia
  - Je potrebné zoskupovať viaceré interakcie do jednej
- Minimalizácia súťaženia a úzkych hrdiel
  - Použitie decentralizovaných metód
  - Replikácia údajov, kde je to potrebné

Minimalizácia réžie súvisiacej s interakciami medzi úlohami

- Prelínanie výpočtov a interakcií, zakrývanie latencie:
  - Používanie neblokujúcej komunikácie
  - Viacvláknovosť
  - Skoré načítavanie
- Replikácia údajov alebo výpočtov
- Používanie skupinovej komunikácie (nie bod – bod komunikácie)
- Prelínanie interakcií s inými interakciami

Modely paralelných algoritmov

■ Model algoritmu

- Spôsob štruktúrovania paralelného algoritmu výberom metódy dekompozície a mapovania a aplikáciu vhodnej stratégie na minimalizáciu interakcií

■ Dátovo paralelný model

- Úlohy sú staticky mapované na procesy a každá úloha vykonáva podobné výpočty nad rôznymi údajmi

■ Model grafu úloh

- Počnúc grafom závislosti medzi úlohami vzťahy medzi úlohami sú využité na podporu lokálnosti a redukciu réžie spojennej s interakciou

Modely paralelných algoritmov

- Model „nadriadený – podriadení“
  - Jeden alebo viac procesov generujú prácu a alokujú ju na podriadené procesy, statická alebo dynamická alokácia
- Prúdová linka / producenti - konzumenti
  - Prúd údajov je prenášaný postupnosťou procesov, každý vykoná nad údajmi danú úlohu
- Hybridné modely
  - Kompozícia viacerých modelov aplikovaných hierarchicky
  - Viaceré modely aplikované sekvenčne počas rôznych fáz paralelného algoritmu

Zdroje

- Ananth Grama, Anshul Gupta, George Karypis, Vipin Kumar. Introduction to Parallel Computing, 2nd Edition, Addison-Wesley 2003, „Introduction to Parallel Computing“ <http://www-users.cs.umn.edu/~karypis/parbook/>

- Obrázky prevzaté z:
  - [Ananth Grama, Anshul Gupta, George Karypis, Vipin Kumar. Introduction to Parallel Computing, 2nd Edition, Addison-Wesley 2003, „Introduction to Parallel Computing“ http://www-users.cs.umn.edu/~karypis/parbook/](http://www-users.cs.umn.edu/~karypis/parbook/)